

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: historie
Studijní program: Historická studia
Studijní obor (kombinace): Kulturněhistorická a muzeologická studia

**DERBY SPARTA – SLAVIA MEZI PRVNÍ A
DRUHOU SVĚTOVOU VÁLKOU**

**FOOTBALL MATCHES SPARTA – SLAVIA
BETWEEN FIRST AND SECOND WORLD WAR**

Bakalářská práce: 09–FP–KHI– 013

Autor:
Michaela Svitáková

Podpis:

.....

Adresa:
Nám. T. G. Masaryka 618
290 01, Poděbrady

Vedoucí práce: PhDr. Stanislav Tumis M.A.

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
65			2		3

V Liberci dne: 10.8.2009

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

461 17 LIBEREC 1, Studentská 2 Tel.: 48535 2515 Fax: 48535 2332

Katedra: historie

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(pro bakalářský studijní program)

pro (kandidát) Michaela Svitáková
adresa: Náměstí T.G.Masaryka 618, 290 01 Poděbrady
obor (kombinace): Kulturněhistorická a muzeologická studia
Název BP: Derby Sparta – Slavia mezi první a druhou světovou válkou
Název BP v angličtině: Football Matches Sparta – Slavia between First and Second World War

Vedoucí práce: PhDr. Stanislav Tumis, M.A.

Konzultant: PhDr. Jaromír Soukup

Termín odevzdání: květen 2009

Pozn. Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování BP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 30. dubna 2008

děkan

vedoucí katedry

Převzal (kandidát): .....MICHAELA SVITÁKOVÁ.....

Datum: 1.5.2008 .....

Podpis: .....

Cíl:

Na základě odborné literatury, pramenů (články v tehdejších novinách, časopisech, archivech klubů etc.), filmových dokumentů, rozhlasových reportáží a beletrie budu analyzovat zápasy Sparty a Slavie v meziválečném období. Velkou pozornost budu věnovat průběhu jednotlivých zápasů, dopadu fotbalových derby a sportu obecně na českou společnost (sociálním vzorcům chování v jednotlivých společenských skupinách) a významu sportovní zábavy pro pražskou veřejnost, chování fanoušků obou klubů, portrétům významných osobností podporujících oba kluby atd.

Metody:

Analýza archivního materiálu, komparativní metody, syntéza pramenů a literatury

Teze práce:

Úvod

Rozbor pramenů a literatury

Stručná historie obou klubů

Popis jednotlivých derby (1918–1938)

Nejvýznamnější osobnosti obou klubů

Úloha fotbalu ve společnosti

Závěr

Seznam pramenů a literatury

Archivy a jiné instituce:

Národní knihovna

Knihovna Národního muzea

Archivy klubů Slavie a Sparty

Prameny vydané a odborná literatura (obecná i speciální):

ZÁPOTOCKÝ V. – ČERNOCH F. – KALÁT J., *Derby Sparta – Slavia je věčné...*, Praha 1994

ZÁPOTOCKÝ V. – BOREČEK V., *- a stále Sparta – Slavia. Věčné derby. Díl 2. 1918-1934*, Praha 2003

SOELDNER D., *Naše krev je Sparta, aneb, 100+1 rok klubové historie*, Praha 2004

HOUŠKA V., *Slavné postavy Slavie a Sparty*, Praha 1996

HOUŠKA V., *Železná Sparta. 1. díl – léta 1893 až 1935*, Praha 1966

HOUŠKA V., *Železná Sparta*, Praha 1992

HOUŠKA V., *Věčná Slavia*, Praha 1992

KLEMPERA J. – KALÁT J. – ZÁPOTOCKÝ V., *Slavia stoletá*, Praha 1995

ŠLECHTA V., *Brankáři se slavistickou hvězdou*, Třebíč 2006

JELÍNEK R. – Miloslav JENŠÍK, *Atlas českého fotbalu od roku 1890*, Praha 2006

ŠÁLEK J., *Český fotbal. 1901/2001*, Praha 2000

BRŮNA O. – HEMELE O., *Sešívání legendy*, Třebíč 1998

PONDĚLÍK J., *Století fotbalu. Z dějin československé kopané*, Praha 1986

PONDĚLÍK J., *Šedesát let československé kopané. 1901-1961*, Praha 1962

JENŠÍK M. – MACKŮ J., *Kronika českého fotbalu*, Praha 1997

PETRŮ K., *Dějiny československé kopané*, Praha 1946

BARTŮNEK O., *250 zápasů Sparta – Slavia ve faktech a fotografiích 1896 – 2001*, Praha 2002

Pozn.: Diplomant/-ka dodrží časový rozvrh zpracování textu. Vnitřní struktura práce se může měnit podle dochování pramenů a práce s odbornou a další literaturou. Konzultace k tématu průběžně podle potřeb diplomanta/-tky.“

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne: 10. 8. 2009

Michaela Svitáková

Poděkování

PhDr. Stanislavu Tumisovi M.A., vedoucímu práce, za rady a pomoc

Václavu Borečkovi, archiváři AC Sparta Praha, za vstřícnost, zapůjčení literatury a za poskytnutí kontaktů na další osoby

Karlu Zuskovi, archiváři SK Slavia Praha, za ověření některých informací

Mgr. Jitce Schůtové PhD., pracovníci knihovny Oddělení dějin tělesné výchovy a sportu Národního muzea, za ochotu

Mgr. Lucii Swierczekové, pracovníci archivu Oddělení dějin tělesné výchovy a sportu Národního muzea, za ochotu

Anotace

Práce pojednává o historii vzájemných střetnutí SK Slavia Praha a AC Sparta Praha mezi první a druhou světovou válkou. Stručně popisuje vznik klubů a rivalitu mezi nimi. Největší pozornost je v práci věnována jednotlivým zápasům a vývoji vztahů mezi oběma mužstvy. Zároveň okrajově přináší informace o významných událostech v klubech. Dále se zabývá podporou fotbalu a sportu obecně v tehdejším Československu, finančními záležitostmi klubů i hráčů, vlivem fotbalu na společnost a jeho popularitou. Rovněž hodnotí chování tehdejších fanoušků.

Klíčová slova: fotbal, klub, fanoušek, rozhodčí, SK Slavia, AC Sparta, mecenáš, zápas

Annotation

This thesis exposes history of matches and games between SK Slavia Praha and AC Sparta Praha before the World War One and the World War Two. This thesis describes establishment of these clubs and a subsequent occurred rivalry. The main part is dedicated to particular matches and to the development of the mutual relations between both teams. At the same time, this thesis brings information about important moments in both clubs. Besides, a support of football and sport in general in the Czechoslovakia is discussed in this thesis. Financial issues of both, clubs and players, the sport's influence with society, and the popularity is a crucial aspect taken in account in this thesis. This thesis also evaluates the behavior of gridders at that times.

Key Words: football, club, griddler, referee, SK Slavia, Ac Sparta, benefactor, match

Annotation

Die Arbeit behandelt die Geschichte der gegenseitigen Wettkämpfe SK Slavia Praha und AC Sparta Prahazwischen dem 1. und dem 2. Weltkrieg. Kurz beschreibt sie die Entstehung der Fußballklubs und den Rivalität zwischen ihnen. Die größte Aufmerksamkeit wird in der Arbeit den einzelnen Wettkämpfen und der Beziehungsentwicklung zwischen den beiden Manschaften gewidmet. Gleichzeitig bringt sie margine Informationen über die bedeutenden Ereignisse in den Klubs. Sie beschäftigt sich weiter mit der Förderung des Fußballs und des Sports allgemein in der ehemaligen Tschekoslowakei, mit den Finanzsachen der Klubs, mit den Spielern, mit dem Einfluss

des Fußballs auf die Gesellschaft und mit seiner Popularität. Ebenfalls bewertet die Arbeit das Verhalten der damaligen Fans.

Schlüsselwörter: Fußball, Klub, Fan, Schiedsrichter, SK Slavia, AC Sparta, Gönner, Wettkampf

Obsah

Seznam použitých zkratk	2
1. Úvod	3
2. Počátky	6
2. 1. Vznik Slavia	6
2. 2. Vznik Sparty	7
2. 3. Počátky nepřátelství mezi Spartou a Slavií	8
3. Sparta a Slavia v letech 1918–1938	11
3. 1. Fotbalové soutěže	11
3. 2. Sparta, Slavia a jejich vzájemné zápasy	12
3. 3. Shrnutí vzájemných duelů	41
3. 4. Josef Laufer a Ferdinand Scheinost	43
3. 5. Role rozhodčích	44
4. Hospodářské a sociální aspekty fotbalu	46
4. 1. Podpora sportu v Československu	46
4. 2. Sportovní zpravodajství	47
4. 3. Mecenáši	48
4. 4. Finanční zázemí hráčů v klubech	51
4. 5. Vliv fotbalu na společnost	52
4. 6. Popularita derby	55
4. 7. Chování fanoušků	59
5. Závěr	61
6. Seznam literatury a pramenů	63
7. Seznam příloh	65

Seznam zkratek

A. – Antonín (Hojer)

A. – Antonín (Novák)

AC – Athletic Club

AFK – Atletický a fotbalový klub

atd. – a tak dále

ČAFK – Český athletic & football club

českoslov. – československý

ČFK – Český footballistický kroužek

ČSAF – Československá asociace fotbalová

ČSF – Český svaz fotbalový

ČSSF – Československý svaz fotbalový

ČsŠK – Československý športový klub

ČTK – Česká tisková kancelář

DFC – Deutscher Fussball Club

dr. – doktor

F. – František (Hojer)

FC – Football club

FIFA – Fédération Internationale de Football Association

FK – Fussball Klub

KSČ – Komunistická strana Československa

ND – Národní divadlo

RU – Real Unión

SK – Sportovní klub

t. č. – toho času

tzv. – takzvaný

1. Úvod

Ve své bakalářské práci se věnuji fotbalu a jeho českému fenoménu – Derby Sparta – Slavia. Když jsem se rozhodovala, které zpracuji, zvolila jsem epochu mezi první a druhou světovou válkou. Tuto éru jsem si vybrala z důvodu, že v té době spolu obě mužstva sehrála velký počet utkání a lze tedy lépe srovnávat jejich výkony ve vzájemných duelech. Před první světovou válkou se totiž zdaleka tolikrát nestřetli, což způsobila roztržka z roku 1896, po níž následovalo jedenáct let nepřátelství, během nichž proti sobě oba kluby odmítaly nastoupit. Druhou příčinou, proč mě zajímalo toto období, je popularita, již se tehdy kopaná těšila. Společnost již překonala předsudky z dřívější doby, kdy považovala fotbal za cosi neslušného a pobuřujícího. Začali na něj chodit lidé ze všech sociálních vrstev, noviny měli sportovní rubriky, v nichž zabíraly informace o kopané značnou část, fotbal se stával tématem nejen běžných debat, ale i námětem románů, filmů i divadelních her, v klubech se angažovala řada umělců či politiků a hráči se stávali objektem zájmu široké veřejnosti.

Práci jsem rozdělila na tři hlavní části. V první se zabývám vznikem a počátky obou klubů, zrodem rivalryy mezi nimi, následným vývojem jejich vztahu a nakonec zhodnocením úspěšnosti obou mužstev. Tato kapitola tvoří spíše okrajovou část, ale považovala jsem za důležité tyto počátky zmínit kvůli lepší orientaci v následujících oddílech práce. Stěžejní část tvoří druhá kapitola, v jejímž úvodu je nastíněno v rámci jakých soutěží se týmy nejčastěji střetávaly. Tento úsek práce se soustředí na jednotlivé roky a stručně analyzuje všechna sehraná utkání. Kromě toho se snaží postihnout i nejdůležitější události v obou klubech (například úspěchy ve Středoevropském poháru, zahraniční zájezdy, atd.) a vývoj vztahů mezi mužstvy, které byly velmi napjaté až do roku 1932, kdy spolu týmy uzavřely dodnes trvající příměří. Okrajově jsem se zmínila i o významných událostech týkajících se národního mužstva, a to z toho důvodu, že většinu internacionálů vždy tvořili slávisté a spart'ané. Záměrně se nevěnuji životopisům hráčů, protože na toto téma existuje v dnešní době mnoho publikací, ze kterých se tyto informace dají vyčíst. Stručně se zabývám pouze postavami mezinárodních sekretářů a jejich vazbami na oba kluby. Zaměřila jsem se rovněž na to, jakou roli hráli při derby rozhodčí a v jakém byli postavení. Třetí část práce se věnuje společenským a hospodářským stránkám fotbalu, odvrací zájem od samotného hřiště a přesouvá se spíše do zákulisí klubů. Sleduje, jak to vypadalo s podporou sportu v tehdejším Československu, kdo přispíval na činnost klubů, jak tato pomoc vypadala a kdo konkrétně patřil mezi mecenáše Sparty a Slavie. Zároveň se

zaměřuje i na výhody, které kluby svým hráčům nabízeli a na jejich finanční ohodnocení. Stručně pojednávám i o zrodu a vývoji sportovního zpravodajství. Prostor je vymezen i fanouškům, jejich chování na stadionech a rovněž návštěvnosti vzájemných duelů pražských „S“ v závislosti na určitých událostech a v porovnání s jinými ligovými zápasy. Třetí kapitola obsahuje i analýzu toho, jakou úlohu plnil fotbal v prvorepublikové společnosti.

Literatura vztahující se k fotbalu je velmi bohatá. Většina publikací však vychází z knihy Karla Petrů¹, dlouholetého funkcionáře Československé fotbalové asociace, z roku 1946. Z této knihy jsem přejímala údaje především o výsledcích Sparty a Slavie v lize a ve Středoevropském poháru. Informace z hráčského prostředí ve svých knihách nejlépe předkládají sekretáři Sparty a Slavie Ferdinand Scheinost² a Josef Laufer.³ V těchto publikacích se čtenář může dočíst řadu věcí ze zákulisí klubů i ze soukromí samotných hráčů. Z jejich děl čerpá většina knih zaměřujících se na osobnosti našeho fotbalu vydaných v pozdějších letech. Velmi užitečná byla i kniha Zdeňka Zikmunda⁴, jež pojednává nejen o mistrovství světa v kopané 1934, ale také o tom, co mu předcházelo. Na jejích stránkách jsem se mohla seznámit s řadou dobových „perliček“ a zajímavostí a napomohla mi pochopit souvislosti mezi fotbalem a politikou, ekonomikou a kulturou. Při zjišťování sociálního rozvrstvení fotbalových diváků jsem využila práci Josefa Smolíka⁵ o fotbalovém chuligánství.

Z dobových tiskovin jsem nejčastěji využívala Národní listy a Národní politiku, které mají obsáhlé sportovní rubriky, z nichž jsem získávala především informace o průběhu jednotlivých derby a jejich výsledcích. Jako zdroj informací mi posloužila i sportovní periodika Sportovní věstník a Star, z nichž jsem čerpala spíše zajímavosti vztahující se k významným fotbalovým událostem. Převážně z novinových výstřižků je vytvořena i kronika Sparty uložená v archivu AC Sparta Praha. Původní kronika totiž shořela při požáru stadionu v roce 1934 a nově vzniklou kroniku archiváři sestavovali zpětně hlavně s pomocí článků z dobového tisku. Slavia Praha kroniku nemá, její archiv byl totiž částečně zničen v květnu 1945 Němci a dodnes nejsou všechny archiválie na jednom místě. Část je již uložena v nových prostorách házenkářské haly v Edenu, další součást archivu má u sebe doma archivář klubu Karel Zuska.

---

¹ PETRŮ, K.: *Dějiny československé kopané*, Praha 1946.

² SCHEINOST, F.: *Slavné postavy naší kopané*, Praha 1940.

³ LAUFER, J.: *50 let v našem sportu*, Praha 1968.

⁴ ZIKMUND, Z.: *Fotbal ve stínu duceho*, Praha 2004.

⁵ SMOLÍK, J.: *Fotbalové chuligánství. Historie, teorie a politizace fenoménu*, Karlovy Vary 2008.

Studovala jsem rovněž archivní prameny uložené v Národním muzeu v archivu oddělení tělesné výchovy a sportu. Ke kopané se vztahují fondy Fotbal, jehož největší část tvoří písemnosti Československého svazu fotbalového, a Josef Laufer. V pozůstalosti Josefa Laufra jsem našla mnoho vzpomínek, jež mi pomohly přiblížit tehdejší sportovní zpravodajství, ale zároveň si vytvořit obrázek o tehdejších fanoušcích, zájezdech zahraničních klubů do Československa i českých mužstev do zahraničí, atd.

2. Počátky

2. 1. Vznik Slavie

Sportovní klub Slavia vznikl 2. listopadu 1892 jako odnož Literárního a řečnického studentského spolku Slavia na valné hromadě v Kulichově domě na Karlově náměstí, kde si studenti vymohli zřízení samostatné sekce, v níž se měli sdružovat milovníci sportu. Dostala název Akademický cyklistický odbor Slavia, neoficiálně se jí říkalo Malá Slavia. Roku 1894 byl spolek policií rozpuštěn kvůli údajné protistátní činnosti studentské mládeže. Zatímco Literární a řečnický spolek Slavia se na základě tohoto policejního výměru skutečně rozpustil, členové Malé Slavie se scházet nepřestali a rozhodli se založit nový klub. V květnu 1895 se student medicíny Jaroslav Hausmann zasloužil o zřízení SK Slavia, jehož ustavující schůze se konala 31. května v restauraci U Brejšků. Tento klub navázal na dřívější Akademický cyklistický odbor Slavia a vytkl si za cíl vypěstovat ve všech českých studentech lásku ke sportu. Zpočátku se členové spolku věnovali výhradně cyklistice, brzy je však uchvátil jiný sport, který jim dal na velocipedy zapomenout - fotbal.⁶

Již od prvního zápasu hráči Slavie nosili červenobílé, svisle půlené košile s rukávy v opačných barvách a s červenou pěticípou hvězdou v bílém poli na levé straně hrudi. Jedná se o dresy, jimiž se Slavia pyšní dodnes. Na vlajce klubu se nacházela červená pěticípá hvězda hrotem dolů v bílém poli. Domovem Slávistů byla tehdy Letenská pláň. Nejstarší přesně dochovaná sestava Slavie měla toto složení: Semanský - Hlavníčka, Strádal - Nedvěd, Benetka, Štěpán - Moučka, Zahrádka, Freja, Heuschneider, Pressler.⁷

První mezinárodní utkání Slavia sehrála jako první z českých týmů již v roce 1899 proti výběru Berlína. Zápas skončil bezbrankovou remízou. Téhož roku se Slavia poprvé utkala i s týmem z Anglie, kolébky fotbalu. Prohrála sice s Oxford University 0:3, to však byl na tu dobu velice příznivý výsledek.⁸ Slavia se během dalších let utkala se spoustou zahraničních klubů a neustále se zlepšovala. Na počátku století mělo mužstvo Slavie dominantní pozici nejen v Čechách, ale i v rámci celé kontinentální Evropy. Červenobílí vládli českému fotbalu zcela suverénně. Nejen že jejich první tým nenacházel mezi ostatními mužstvy konkurenci, ale i „béčko“, ba dokonce „céčko“ Slavie, ostatní české

---

⁶ HOUŠKA, V.: *Věčná Slavia*, Praha 1992, s. 5-7.

⁷ RŮŽIČKA, A. a kol.: *SK Slavia Praha*, Brno 2004, s. 6.

⁸ LAUFER, J.: *50 let v našem sportu*, Praha 1968, s. 34-35.

týmy poráželo. Hegemonii nad českým fotbalem ztratila Slavia teprve v druhém desetiletí 20. století.

2. 2. Vznik Sparty

Počátky Sparty spadají také do 90. let 19. století, kdy se chlapeč holdující lehké atletice spojili s vyznavači cyklistiky a společně založili klub AC Praha. Odtud pak několik členů okolo bratří Rudlů (Václava, Bohumila a Rudolfa) vystoupilo a založilo nový spolek s názvem AC Královské Vinohrady, jenž se již věnoval novému sportu – fotbalu; jeho ustavující schůze se konala 16. listopadu 1893. Klub očekával, že mu město Královské Vinohrady na jeho činnost finančně přispěje, avšak žádné podpory se nedočkal; jeho členové se proto rozhodli z Vinohrad odejít. Na valné hromadě pak oddíl změnil jméno na Athletic Club Sparta.⁹

Prvním dresem hráčů Sparty byl černý svetr s bílým „S“ na prsou, který později vyměnili za černobílý pruhovaný trikot, potom za červenočerně pruhovaný dres; teprve poté přijali za své barvy klubu Union (červené a bílé pruhy), který se rozpadl. V roce 1906 svůj dres měnili naposled. Nové úbory přivezl Spartánům až z Anglie tehdejší člen výboru JUDr. Petřík, jenž se nechal inspirovat rudými dresy londýnského Arsenalu. Klubovými barvami se stala modrá, červená a žlutá, což trvá dodnes. Nejstarší dochovaná sestava Sparty měla toto složení: Hirsche – Havel, Pukl – Prokop, B. Rudl, Štefecijs – Körber, Maleček, R. Rudl, Petrák, Rispler.¹⁰

Krátce po svém založení si Sparta nevedla špatně. V první fotbalové soutěži, nesoucí název „Národní zápasy mužstev kopaný míč cvičících“, již se účastnily čtyři pražské kluby, dokonce Sparta porazila vítěze celého turnaje ČFK Kickers 3:1. Později se Spartě dařilo hůře. Jednou z příčin mohlo být, že se bratři Rudlové, kteří se v podstatě zasloužili o vznik klubu a tvořili jeho hlavní pilíře, spíše než fotbalu věnovali jiným sportům. Dalším důvodem byl nedostatek peněz. Jestliže na již zmíněném turnaji se Sparta Slavii vyrovnala, o pár let později byl mezi oběma kluby propastný rozdíl. Týkalo se to nejen výkonnosti, ale i zázemí (hřiště, klubovna, atd.). Výkony Sparty začaly strmě stoupat až v roce 1904, kdy Slavii přetáhla hráče. Získala tři nejlepší fotbalisty Slavie – Koška, Baumruka a Krummera a začala vítězit; porážela mužstva domácí i zahraniční. V této době si získala mnoho fanoušků a postavila i nové hřiště za lanovou dráhou na Letné. „Dobré

---

⁹ SCHEINOST, F.: *Slavné postavy naší kopané*, Praha 1940, s. 7.

¹⁰ RŮŽIČKA, A. a kol.: *AC Sparta Praha*, Brno 2003, s. 7.

časy“ netrvaly dlouho. Na vině byl opět nedostatek peněz. Sparta měla obrovské dluhy a vypadalo to, že klub bude rozpuštěn. Od zániku ji zachránil architekt Rudolf Schindler, jenž se svým majetkem zaručil za dluhy klubu. Situace ve Spartě se zlepšila, „zlaté časy“ však měly teprve přijít.¹¹

2. 3. Počátky nepřátelství mezi Spartou a Slavií

To, že jsou Sparta a Slavia odvěcí rivalové, ví každý. Jak se však mezi nimi rivalita zrodila? Sparta a Slavia spolu soupeřily od samých počátků své existence. Již první derby podnítilo mezi oběma kluby dlouholetou revnivost. Soupeři se sešli k prvnímu společnému utkání 29. března 1896 na Císařské louce na Smíchově. Střetli se v rámci soutěže „Národní zápasy mužstev kopaný míč cvičících“, které se tehdy účastnily 4 pražské týmy – Sparta, Slavia, AC Praha a hráči Akademického gymnázia, hrající pod názvem Český footballistický kroužek Kickers. V utkání padl pouze jeden gól, a to do slávistické branky. Rozhodčí Josef Rössler-Ořovský se však po zápase nechal ovlivnit hráči Slavie, kteří si stěžovali, že by neměl gól platit, a branku nakonec odvolal.¹² Dnes se nám zdá neuvěřitelné, že by sudí po zápase své rozhodnutí změnil, ale tehdy to nebylo nic neobvyklého. To však nemění nic na tom, že Sparta se na Slávisty dost hněvali. Po tomto střetnutí se oba kluby neustále „popichovaly“ a přely o to, který z nich je lepší. Tento spor se měl rozhodnout již 22. listopadu téhož roku, kdy se proti sobě obě mužstva postavila podruhé. Zápas se však nakonec neuskutečnil. Tým Slavie totiž tvořili hlavně studenti, jimž ve školách fotbal zakazovali jako cosi pobuřujícího a neslušného. Těsně před začátkem zmiňovaného utkání na hřiště vběhlo pět mužů. Byli to profesori gymnázií, jež navštěvovalo sedm hráčů ze základní sestavy Slavie. Ti na popud svých profesorů museli hřiště opustit. Slavia musela zápas pro nedostatek hráčů vzdát. Profesori se o účasti svých studentů v utkání dozvěděli z anonymu, který byl doručen na ředitelství gymnázií a o dané věci je předem informoval.¹³ Od koho onen anonym pocházel není dodnes nic známo. Je možné, že vzhledem k tomu, že Slavia musela utkání vzdát a Sparta bez boje získala dva body za vítězství, anonym psal někdo, kdo nepřál Slavii a naopak fandil Spartě...

Trvalo dlouhých jedenáct let, než se proti sobě oba týmy postavily znovu. Neznamená to, že by pokusy o sehrání vzájemného zápasu neexistovaly. Již 14. května

---

¹¹ HOUŠKA, V.: *Železná Sparta*, Praha 1992, s. 8-14.

¹² LAUFER, c. d., s. 30-32.

¹³ ZÁPOTOCKÝ, V. – ČERNOCH, F. – KALÁT, J.: *Derby Sparta – Slavia je věčné...*, Praha 1994, s. 9.

1904 vyzvala Sparta, jež se nyní cítila po dlouhých letech opět silná, Slavii k zápasu. Protože Slavia na výzvu nereagovala, postěžovala si Sparta o čtyři dny později na stránkách časopisu Sportovní svět, jehož ideovým vůdcem byl spartan dr. Petřík, že Slavia zatím neodpověděla, a žádala od ní nějakou reakci. Tentýž časopis otiskl opakovanou výzvu 10. srpna 1904:

„Slavný SK Slavia v Praze!

I. mužstvo AC Sparta Praha vyzývá tímto veřejně A-team SK Slavia na zápas v podzimní sezoně a doufá, že vyzvání toto vzhledem k tomu, že Slavia má několik termínů ještě volných, bude přijato.

Na dvoje vyzvání naše nedostalo se nám vůbec odpovědi, doufáme tudíž, že tentokráte se tak stane, jinak musili bychom se domnívati, že jen strach před možnou porážkou nutí A-team Slavie – který při posledním utkání byl od Sparty poražen – zápasu tomu se vyhýbat.

Antonín Suchý, t. č. kapitán. “¹⁴

Teprve po otisknutí tohoto článku se objevila v časopise Sport a hry, který byl pro změnu nakloněn Slavii, odpověď:

„P. T. panu A. Suchému, kapitánu AC Sparta! Nemůžeme než prozatím odmítnout s vřelým díkem péči Vaši o zajímavost naší termínové listiny. A že neodpovídáme? Žádná odpověď jest přece také odpověď. Co se o nás budete domnívati, jest nám věcí lhostejnou, stejně jako důvody, které Vám jsou důkazem našeho strachu. Naše I. mužstvo bylo ovšem svého času poraženo od I. mužstva Vašeho slavného klubu. Dovolíte však, abychom znalosti dějin Vašeho klubu rozšířili poznatkem, že I. mužstvo Vaše bylo už poraženo i III. mužstvem našeho klubu. Poukazují-li anonymní pisatelé na to, že Vaše mužstvo docílilo lepšího výsledku než A-team SKS, přejeme jim i Vám neškodnou zábavu, jakou poskytují kombinace „papírové formy“, a ve snaze se Vám zavděčiti upozorňujeme Vás na výsledky Slavia Reservers – ČAFC a ČAFC – Vaše mužstvo. Prosíme Vás, velectěný pane, abyste přijal výraz naší osobní úcty. Za SK Slavia: K. Horáček, sekretář; V. Heinz, starostův náměstek. “¹⁵

Zápas se tedy neodehrál, bitva mezi oběma týmy však zuřila alespoň na stránkách novin. Za spory obou mužstev často mohli novináři, kteří v té době nebyli zrovna nestranní a nijak to neskrývali. Další nevraživost do vztahu mezi oběma kluby přineslo přetahování hráčů Slavie do Sparty.

---

¹⁴ MACHO, M.: *Fotbal, vášeň 20. století*, Praha 1999, s. 42.

¹⁵ HOUŠKA, V.: *Věčná Slavia*, Praha 1992, s. 35.

Oba týmy se konečně utkaly až 13. října 1907, avšak ani tento zápas nerozhodl o tom, kdo je lepší. Utkání totiž skončilo 2:2. V odvetě, jež se konala o měsíc později, 24. listopadu, však Slavia prokázala své kvality a porazila Spartu 9:1.¹⁶

K dalšímu konfliktu došlo v roce 1908, kdy Sparta nenastoupila k finále třetího ročníku Poháru dobročinnosti z důvodu, že Slavia (hrála pouze rezerva Slavie) nedovolila, aby Sparta mohla zkontrolovat příjmy z utkání.

K usmíření naopak došlo v roce 1911, kdy se vydalo mužstvo Čech skládající se z devíti Slávistů a dvou Spart'anů na amatérské mistrovství Evropy do francouzského Roubaix. Tento turnaj Češi vyhráli a po právu je v Praze vítali jako hrdiny. Oslavovali je fandové Sparty i Slavie, a tak se oba kluby dohodly, že zakopou válečnou sekeru. Po dalším derby se však vášně, které toto vzájemné zápolení obou týmů provází dodnes, opět rozhořely.¹⁷

Celková bilance vzájemných zápasů mezi Spartou a Slavií do roku 1917 (včetně) je nerozhodná. Sedmkrát zvítězila Slavia, třikrát skončilo utkání nerozhodně a sedmkrát vyhrála Sparta, přičemž historicky prvního vítězství nad Slavií se dočkala 1. října 1911.¹⁸

---

¹⁶ ZÁPOTOCKÝ, ČERNOCH, KALÁT, *c.d.*, s. 22.

¹⁷ HOUŠKA, *Věčná Slavia*, s. 52-54.

¹⁸ ZÁPOTOCKÝ, ČERNOCH, KALÁT, *c. d.*, s. 22-27.

3. Sparta a Slavia v letech 1918–1938

3. 1. Fotbalové soutěže

Než začnu psát podrobně o jednotlivých střetnutích Sparty a Slavie v letech 1918–1938, pojednám alespoň stručně o organizaci naší kopané. Není totiž úplně jednoduché vyznat se v soutěžích, které se tehdy hrály.

Liga v Československu vznikla až v roce 1925. Do té doby bylo nejvýznamnější soutěží Mistrovství Středočeské župy, v rámci níž se Sparta a Slavia potkávaly nejčastěji. Před vznikem ligy se také hrálo čtyřikrát o mistra Českého, později Československého fotbalového svazu, a to v letech 1912, 1913, 1919, 1922. Ve finále o titul mistra ČSF či ČSSF se Sparta a Slavia nikdy nepotkaly, protože ani nemohly. Hrály totiž v jedné skupině (Středočeská I. třída), z níž postupoval do finálových bojů pouze první tým.¹⁹

V roce 1922 vznikla Československá fotbalová asociace, sdružující Československý fotbalový svaz (vznikl 10. dubna 1921 přejmenováním z Českého fotbalového svazu), fotbalový svaz Němců se sídlem v Mostě, fotbalový svaz Maďarů se sídlem v Bratislavě, židovský svaz z Prahy a polský svaz z Třince. ČSSF měl v roce 1922 třináct žup, z toho sedm v Čechách (západočeskou, severozápadočeskou, podbrdskou, jihočeskou, středočeskou, severočeskou a východočeskou), tři na Moravě (západomoravskou, hanáckou a slezskou) a tři na Slovensku (západoslovenskou, středoslovenskou a východoslovenskou).²⁰ Jednoznačně nejkvalitnější župou byla středočeská, v níž hrály nejlepší týmy. Roku 1923 byla ČSAF přijata za člena FIFA. Na půdě ČSAF i na půdě celé FIFA se v této době často hovořilo o zavedení profesionalismu, což by znamenalo, že by se hráčům vyplácela finanční odměna. Na konferenci FIFA v Paříži roku 1924 se nakonec rozhodlo o zavedení profesionalismu ve všech členských zemích včetně Československa. Soutěže tedy byly rozděleny na amatérské a profesionální. Zavedení profesionalismu přispělo ke vzniku profesionální asociační ligy, která svou činnost zahájila na jaře roku 1925 a účastnilo se jí 9 českých klubů (SK Slavia, AC Sparta, Viktoria Žižkov, ČAFC Vinohrady, Čechie Karlín, AFK Vršovice, SK Libeň, Nuselský SK, Meteor VIII) a německý DFC Praha. Činovníci Středočeské župy však již v polovině roku prosadili, aby se asociace starala pouze o reprezentační tým a ligu řídily svazy. Vzhledem k tomu, že všechny přední kluby sídlily ve středních Čechách, měli řízení ligy

---

¹⁹ RŮŽIČKA, A. a kol.: *SK Slavia Praha*, Brno 2004, s. 36.

²⁰ PONĎELÍK, J.: *60 let československé kopané*, Praha 1962, s. 27.

v podstatě v rukou lidí, kteří dříve vládli Středočeské župě. Sparta a Slavia se tedy střetávaly v rámci Středočeské ligy. Řízení ligy se vrátilo do kompetencí asociace až v ročníku 1929/1930. Ke středočeským klubům se postupně přidávaly týmy z dalších částí Čech a Moravy, od sezony 1935/1936 mužstva ze Slovenska (I. ČsŠK Bratislava) a o rok později i ze Zakarpatské Rusi – Rusj Užhorod.²¹

Další příležitost k sehrání derby měla Sparta se Slavií v rámci pohárových turnajů. V roce 1906 byl předsedou Sparty dr. Petříkem založen Charity Cup. Měl charakter dobročinnosti, neboť výnos z jeho utkání putoval na konto sanatoria na Pleši, kde se léčili lidé s plicními chorobami. Hrál se každoročně od roku 1907 do roku 1916.

Po válce na něj navázal Pohár Středočeské župy, jehož výtěžek plynul do fondu zřízeného ve prospěch zraněných hráčů. Obou soutěží se účastnil poměrně velký počet mužstev, o zápasy však nebyl zájem úměrný významu turnaje. Jestliže při Charity Cupu svazu příliš nezáleželo na tom, kolik peněz poputuje do sanatoria, u poháru Středočeské župy tomu bylo naopak. Středočeská župa totiž platila z úrazového fondu hráčům podpory sama – jinde pojištění nebyli. Měla proto eminentní zájem na tom, aby pohárové zápasy vynesly co nejvíce. Ač kluby účastí v poháru hrály vlastně ve svůj prospěch, respektive pro své hráče, přece jen postupem let považovaly soutěž ve srovnání s ligou za méněcennou. Zájem župy se navíc soustřeďoval především na to, aby se v posledních kolech střetly kluby, jejichž boj zaručoval co největší návštěvu.²² Při rozlosování se proto děly nejrůznější machinace směřující k tomuto cíli. Diváci to brzy prohlédli a nevěnovali poháru takovou pozornost, jež by si vzhledem k humanitárnímu účelu zasloužil.²³

3. 2. Sparta, Slavia a jejich vzájemné zápasy

(od prvního poválečného zápasu do posledního předválečného střetnutí)

1918

První poválečné střetnutí Sparty a Slavie se konalo 10. listopadu 1918 na hřišti Slavie v rámci Poháru Středočeské župy. V této době již pomalu začínala tzv. éra „železné“ Sparty, tedy období, kdy Sparta doslova „válcovala“ ostatní kluby. Naopak Slavia, mající ještě během války velice silné mužstvo, prožívala horší časy. Sparta Slavii

---

²¹ MACHO, c. d., s. 40-41.

²² Proto se také nejčastěji ve finále potkávala Sparta se Slavií.

²³ Kronika Sparty, roč. 1936, nečíslováno (uloženo v archivu AC Sparta Praha).

v tomto zápase porazila 4:1 (po poločase 2:1). Za Slavii se trefil Vaník a za Spartu dali po dvou gólech Červený a Tlamicha.²⁴ Právě Červený se stal opravdovým hrdinou zápasu, a to nejen proto, že dvakrát skóroval. Po utkání upadl do bezvědomí. Nejdříve se myslelo, že omdlel vyčerpáním, ale když mu spoluhráči sundávali kopačky, zjistili, že měl rozmáčkнутý palec. Při zápase přitom Červeného nikdo nezranil. Později se zjistilo, že si hráč zranění přivodil v železničních dílnách v Bubnech, kde pracoval jako zámečník. Na nohu se mu svezlo kolo od vozu. Protože se ale na nadcházející derby těšil, o svém zranění mlčel, aby mohl hrát.²⁵ Výtěžek z klání putoval na pomoc válečným invalidům z řad fotbalistů, což se setkal s pozitivním ohlasem u fanoušků. Raritou zápasu byli také čtyři pomezní rozhodčí.²⁶

1919

Další vzájemný zápas se konal 30. března 1919 a Slavia v něm porazila Spartu na jejím hřišti 3:2. Za Spartu dal 2 góly Antonín Janda, za Slavii se dvakrát trefil Vaník a jednou Šubrt. Tento zápas byl však jen přátelský, hraný ve prospěch Československého červeného kříže.²⁷ V mistrovském utkání konaném 1. června již Sparta zvítězila nad Slavií na soupeřově hřišti 2:0. Toto vítězství bylo pro Spartu velice důležité, v mistrovství středočeské župy 1919 totiž měla Slavia před tímto zápasem nad Spartou dvoubodový náskok, avšak horší skóre. Vítězstvím si tudíž Sparta připsala dva body a celé mistrovství o skóre vyhrála. Hrdinou utkání byl jednoznačně Antonín Janda, přezdívaný Očko, který za ni vstřelil oba góly. Nastupoval obvykle v obraně, avšak v tomto zápase prosadil předseda klubu jeho přesun na pravou spojku, což se nelíbilo zbytku hráčů ani výboru klubu. Janda se ovšem na tomto postu osvědčil, což museli všichni uznat, a od té doby tam již hrál napořád. Sparta mohla zápas vyhrát ještě přesvědčivěji, ale obě penalty nařízené proti Slavii hráči neproměnili. Nejdříve kopl Sedláček míč vedle, poté trefil Pilát pouze břevno.²⁸

---

²⁴ Národní listy – večerní vydání, roč. 58, č. 126, 11. 11. 1918, s. 2.

²⁵ SCHEINOST, c. d., s. 101.

²⁶ ZÁPOTOCKÝ, ČERNOCH, KALÁT: c. d., s. 30.

²⁷ Národní listy – večerní vydání, roč. 59, č. 74, 31. 3. 1919, s. 2.

²⁸ HOUŠKA, *Železná Sparta*, s. 40-41.

Mistrovská bitva, konaná 2. května 1920, skončila porážkou Slavie 0:2. Za Spartu skóroval Vlček a A. Hojer. Oba týmy kopaly po jedné penaltě. Zatímco Sparta ji proměnila, slávista Ratzenberger nařízenou „desítku“ nedal.²⁹ V mistrovství skončila Sparta na prvním místě, přičemž neztratila ani bod, Slavia dopadla mnohem hůře, patřilo jí až šesté místo. Vzhledem k tomu, že v soutěži hrálo 12 mužstev (10 pražských a 2 kladenská) a celá polovina tabulky sestupovala do druhé třídy, mohla ještě Slavia mluvit o štěstí.

V tomto roce se oba týmy proti sobě postavily ještě 11. července. Jednalo se o přátelský zápas v rámci Všesportovní manifestace, který se konal na Klusáckém stadionu na Letné před zraky samotného prezidenta Masaryka. Sparta Slavii jednoznačně přehrála 4:0, a to ještě neproměnila jednu ze dvou nařízených penalt. Dva góly vstřelil Pilát, po jednom Sedláček a Mazal.³⁰ Ukázala se jasná převaha Sparty, již potvrzoval i výběr hráčů, kteří se účastnili letních olympijských her v Antverpách. Na olympiádě si zahrálo deset spartanů, tři Žižkováci a pouze jediný slávista – Vaník. Tento turnaj pro náš fotbal skončil velkou mezinárodní ostudou. Národní tým se sice probojoval až do finále, což byl obrovský úspěch, finálové utkání proti domácí Belgii však nebylo dohráno. Pro údajnou podjatost šestašedesátiletého rozhodčího Lewise odvelel náš kapitán Karel Pešek alias Káďa ve 38. minutě mužstvo za stavu 2:0 pro Belgii ze hřiště. Protože Češi odmítali znovu nastoupit, zápas se nedohrál. Češi podali protest, který byl zamítnut. Belgičané byli prohlášeni za vítěze turnaje, Čechy diskvalifikovali a konečné skóre zápasu bylo zaokrouhleno na 3:0 pro Belgii. Ač se naši fotbalisté cítili ukřivdění, většina výprav i zahraničních zpravodajů se s tímto rozhodnutím ztotožňovala a chování Čechů podrobila velké kritice.³¹ Československý tisk se našich hráčů zastával. Pro ilustraci cituji oficiální sdělení Sportovního věstníku: „*My plně souhlasíme s jednáním našich borců a děkujeme jim za hrdinné jednání a nadlidské činy, které českoslov. věci před mezinárodním forem přinesli.*“³²

²⁹ Národní listy – večerní vydání, roč. 60, č. 121, 3. 5. 1920, s. 2.

³⁰ ZÁPOTOCKÝ, ČERNOCH, KALÁT, c. d., s. 31.

³¹ MRÁZ, I. a kol.: Svět devadesáti minut. 1. díl/1901-1945, Praha 1976, s. 142-143.

³² Sportovní věstník, roč. 2, č. 74, 13. 9. 1920, s. 2.

1921

V roce 1921 měl být sehrán mezi Spartou a Slavií pouze jeden mistrovský zápas, nakonec se však uskutečnily dva. Utkání hrané 29. května na Spartě se totiž nedohrálo. V 65. minutě za stavu 1:0 pro Slavii rozhodčí Kraus odpískal ruku slávistickému obránci Ratzenbergerovi, který byl kapitánem Slavie, a ten na protest proti tomuto rozhodnutí odvedl své družstvo ze hřiště.³³ Opakovaný duel se poté odehrál až 23. října. Konal se na Slavii, což bylo zvláštní vzhledem k tomu, že nedohrání minulého zápasu zavinila Slavia. Výhodu domácího prostředí ani dvou penalt však nevyužila a prohrála se Spartou 1:2 poté, co se za Spartu trefil Šroubek a Sedláček. Za Slavii dal gól pouze Škvor. Tento zápas se hrál za dosud největší divácké návštěvy, k níž zřejmě dopomohl skandální konec minulého zápasu a velká publicita v novinách. Na Slavii přišlo rekordních 23 000 diváků, přičemž předešlý předčasně ukončený zápas sledovalo pouhých 12 000 diváků.³⁴

Rok 1921 představoval jednoznačně nejúspěšnější sezónu v historii Sparty; ze všech 63 zápasů, které sehrála doma i v zahraničí, prohrála jenom tři. Mistrovství vyhrála s 22 body, Slavia byla až třetí a ztrácela na Spartu 6 bodů. Sparta postavila pro větší pohodlí diváků novou patrovou tribunu. Všechny významné zápasy se tak z hřiště Slavie začaly stěhovat na Spartu.³⁵

1922

Rok 1922 byl, co se týče vzájemných zápasů obou klubů, mnohem bohatší než ten předcházející. Derby se hrálo celkem čtyřikrát. Dne 29. dubna 1922 se uskutečnil mistrovský zápas, který skončil vítězstvím Sparty 3:0. Skórovali Červený, Janda-Očko (z ofsajdu) a Hajný, přičemž jeho gól byl jubilejní stou brankou, která v derby padla. Tento výsledek byl pravděpodobně ovlivněn i tím, že za Slavii nastoupilo pět nováčků (například Rektorys, jenž přišel ze Sparty), zatímco Sparta měla sehraný tým.³⁶

Podruhé se spolu kluby střetly 5. listopadu. Jednalo se o semifinálový zápas Poháru Středočeské župy. Již před samotným zápasem se strhla bitva na stránkách klubových časopisů. Slávistický Halftime rozpoutal kampaň proti hře Maďara Schaffera, hrajícího nově za Spartu. Stanovy Slavie totiž vylučovaly přijetí člena, který by byl příslušníkem

---

³³ HOUŠKA, *Věčná Slavia*, s. 68.

³⁴ ZÁPOTOCKÝ, ČERNOCH, KALÁT, c. d., s. 31.

³⁵ PETRŮ, K.: *Dějiny československé kopané*, Praha 1946, s. 507-520.

³⁶ Národní listy, roč. 62, č. 118, 30. 4. 1922, s. 5.

neslovanského národa. Časopis Sparta na oplátku uveřejnil sérii článků o podivném chování některých slávistů za války. V řádné době se 20 000 přihlížejících diváků rozhodnutí nedočkalo, utkání skončilo 2:2, a tak rozhodčí Košťál nařídil prodloužení zápasu. Ani to však rozuzlení nepřineslo. Kvůli tmě musel být zápas ukončen a přeložen na jiné datum. K náhradnímu utkání došlo 26. listopadu. Zápas se opakoval ve stejné sestavě, jen místo Šoltyse hrál Čapek. Ani tentokrát se o vítězi nerozhodlo. Rozhodčí Herites navíc musel utkání ukončit již v 80. minutě pro tmu a sněhovou vánici. Bylo rozhodnuto, že příští víkend se uskuteční přátelské utkání a v jeho prodloužení se sehraje pohárový zápas s tím, že kdo dá první gól, vyhraje (dnes bychom tento systém hry označili termínem náhlá smrt). Přátelský souboj vyhrála Sparta přesvědčivě 3:0. Dvě branky vstřelil Pilát, jednu A. Hojer. V pohárové dohrávce však dala Slavia už v 1. minutě gól a konečný výsledek pohárového utkání upravila na 3:2 (2:2 z 5. listopadu plus 1:0 z minutového prodloužení 2. prosince) ve svůj prospěch. Trefil se Štapl. Slavia tak postoupila do finále, jež se hrálo až příští rok a skončilo jejím vítězstvím nad Čechií Karlín 3:2.³⁷ Mistrovství vyhrála Sparta s 26 body před druhou Slavií s 24 body.³⁸

V tomto roce se Sparta dopustila velké chyby. Skoro půl roku u ní trénoval nový brankář František Plánička a ač se docela osvědčil, část funkcionářů mu oznámila, že jeho tréninkovou účast považují za zbytečnou. Plánička totiž odporoval jejich zažité představě vysokého brankáře. Kvůli svému malému vzrůstu tedy odešel a štěstí zkusil u konkurenční Slavie. Tam ho sice také nevítili s velkým nadšením, ale měli s ním trpělivost a nakonec zjistili jakého skvělého brankáře si vychovali.³⁹

Začalo také lapaření Spartana Františka Kolenatého funkcionáři Slavie. Nabízeli mu lepší podmínky, než jaké měl ve Spartě, a tak ohlásil přestup do Slavie. Brzy si však uvědomil, že Spartu nedokáže opustit (hrál v ní od svých 16 let), a tak přestup na počátku roku 1923 odvolal. To vyvolalo nelibost Slavie. Odeslala amatérské komisi ČSF stížnost, v níž uvedla, že při jednání o přestupu si Kolenatý vzal od Slavie peníze, což znamenalo porušení amatérského řádu. K porušení ovšem došlo nejen ze strany Kolenatého, ale i Slavie. Trest neminul ani ji. Klub dostal pokutu 15 000 korun a byla mu pozastavena činnost na čtvrt roku. Kolenatého do konce roku 1924 diskvalifikovali, čímž byla ztrátou dobrého hráče potrestána Sparta. Funkcionáři Sparty a Slavie usoudili, že tímto

---

³⁷ PETRŮ, c. d., s. 542-543.

³⁸ Tamtéž, s. 534.

³⁹ HOUŠKA, *Železná Sparta*, s. 68-69.

rozhodnutím jsou postiženy oba kluby, a že by tedy bylo lepší, kdyby spolupracovali na odvrácení trestu. Kolenatému i Slavii byl trest nakonec odpuštěn.⁴⁰

1923

Tento rok spolu hrála Sparta se Slavií třikrát, zápas přátelský, mistrovský a pohárový; návštěva vždy přesáhla 20 000 diváků. Přátelské utkání se uskutečnilo 1. května na hřišti Slavie a dopadlo výsledkem 1:1. Za Slavii skóroval Štapl a za Spartu z penalty A. Hojer. Ač střetnutí skončilo remízou, tisk hovořil o morálním vítězství Slavie, která byla v utkání jednoznačně lepší, ale poškodil ji rozhodčí Kiml. „*Soudce včerejší prostě na takový zápas nestačil a jen disciplinovanosti mužstva může děkovati, že zápas byl klidně dohrán.*“⁴¹ V mužstvu Sparty se po delší pauze objevil Kolenatý.

V mistrovském zápase hraném na Spartě 2. července padlo deset branek a zápas skončil výsledkem 6:4 pro Spartu. Všechny góly byly vstřeleny ze hry, ani jeden z penalty. Dvěma brankami za Spartu se zaskvěli Sedláček a Dvořáček, za Slavii Štapl. Po jednom gólu přidali Koželuh a Hajný, na druhé straně Vaník a Čapek.⁴²

Poslední vzájemný zápas roku se konal 14. října znovu na Spartě a jednalo se o finále Poháru Středočeské župy. Sparta zvítězila 3:1, ovšem „*úroveň hry byla nejmenší a sport poskytnutý nebyl žádným požitkem. Jmenovitě překvapila Slavia, která nebyla ani stínem té, která v posledních utkáních zápasů mistrovských tak dobře hrála.*“⁴³ Pochvalu si ze Slávistů zasloužil jen František Plánička. Ač pustil tři góly, rozhodně nezklamal. Při odchodu ze hřiště Koželuh surově napadl Vaníka.

Mistrovství Středočeské župy vyhrála opět Sparta před druhou Slavií. Dosáhla 30 bodů, Slavia měla o pět bodů méně. Oba kluby zaznamenaly i mezinárodní úspěchy. Sparta do Prahy pozvala finalistu Anglického poháru West Ham United, s nímž sehrála vyrovnané utkání, jež skončilo 1:1. Slavia podnikla úspěšný zájezd do Turecka, během nějž porazila nejznámější místní kluby. Zemřel zakladatel Sportovního klubu Slavia Dr. Hausman.⁴⁴

Společné zájmy v aféře Kolenatý versus Slavia přispěly ke smíru mezi Spartou a Slavií, jenž však netrval dlouho. Při jubilejní valné hromadě Sparty se její řečník, ředitel

---

⁴⁰ MRÁZ, c. d., s. 158.

⁴¹ Národní listy – večerní vydání, roč. 63, č. 119, 2. 5. 1923, s. 2.

⁴² ZÁPOTOCKÝ, ČERNOCH, KALÁT, c. d., s. 33.

⁴³ Národní listy – večerní vydání, roč. 63, č. 283, 15. 10. 1923, s. 4.

⁴⁴ ZÁPOTOCKÝ, V.: -a stále Sparta - Slavia: věčné derby. Díl 2., 1918-1934, Praha 2003, s. 43.

Richter, při líčení rivalry Sparta - Slavia v minulosti nechal trochu unést a několikrát se Slavie dotkl, čímž ukončil chvilkové příměří.⁴⁵

1924

V roce 1924 se derby hrálo pouze dvakrát. Dne 12. dubna se soupeři střetli v rámci turnaje ve prospěch Olympijského fondu. Zápas skončil nerozhodně 1:1, byl však velmi ovlivněn vyloučením slávisty Pechara již ve 33. minutě. Ač hráli slávisté jen v deseti, dlouho vedli brankou Štapla 1:0. V 66. minutě se však trefil Kolenatý. Gól byl kvůli ofsajdu sporný, přesto jej rozhodčí Straka uznal.⁴⁶

Mistrovský zápas se konal 5. října. Stadion Slavie byl svědkem dosud největšího počtu diváků přihlížejících klání obou „S“. Jednalo se zároveň o poslední utkání před založením profesionální ligy. *„Červenobílí porázejí rudé lepší morálkou i uměním,“*⁴⁷ hlásal den poté Pondělník Národních listů. Slavia konečně po letech porazila v mistrovském utkání Spartu 2:1. Góly za Slavii vstřelili Kratochvíl a Dobiáš, za Spartu Kolenatý.

Mistrovství, které mělo hrát 22 mužstev po dobu dvou let, se nedohrálo. V létě se konaly letní olympijské hry v Paříži, kam byl vyslán i československý národní tým. Mužstvo poskládané z hráčů mnoha klubů (na rozdíl od Antverp, kde téměř celý tým tvořili hráči Sparty) zde propadlo.⁴⁸

1925

Dne 6. června spolu Sparta se Slavií sehrály první derby v rámci nově založené ligy. Zápas dopadl lépe pro Spartu, na svém hřišti zvítězila 2:0 po gólech Šimonka a Hajného. Z tohoto výsledku by se dalo usuzovat, že Sparta si se Slavií lehce poradila. Slavia však nehrála o moc hůře než její soupeř. *„Slavia byla sice poražena, ale s podanou hrou mohou býti příznivci její spokojeni. Trochu šťastné náhody a výsledek byl nerozhodný!“*⁴⁹

---

⁴⁵ PETRŮ, c. d., s. 570.

⁴⁶ Národní listy, roč. 64, č. 103, 13. 4. 1924, s. 5.

⁴⁷ Pondělník Národních listů. Ráno, roč. 64, č. 23, 6. 10. 1924, s. 3.

⁴⁸ PETRŮ, c. d., s. 576-586.

⁴⁹ Národní listy - příloha, roč. 65, č. 156, 7. 6. 1925, s. 10.

Jako o náhodné výhře už se však nedá mluvit o pohárovém zápase hraném 4. října na Spartě. Domácí tým s přehledem Slavii přehrál 4:2, a to bojoval po vyloučení A. Hojera v 68. minutě pouze v deseti. Vyloučení Hojera provázal menší incident. Zmíněný hráč totiž nechtěl hřiště opustit. Zkušený rozhodčí Cejnar tuto situaci vyřešil tak, že ze hřiště odešel on. Tím donutil Hojera k opuštění trávníku a po krátké pauze se zápas dohrál. V týmu Slavie se v dobrém světle ukázal mladíček, sedmnáctiletý Antonín Puč, autor obou branek svého mužstva. Za Spartu vstřelil dva góly Poláček a po jedné brance přidali Schäffer a Perner.⁵⁰

Po čtrnácti dnech, 18. října, spolu oba kluby hrály opět. Původně to měl být ligový zápas, ale před počátečním hvizdem se rozhodlo, že půjde pouze o zápas přátelský. Vzhledem k nepřetržitému lijáku bylo hřiště tak rozbahněné, že se na něm nedalo kvalitně hrát. Utkání také neprospěla mnohá špatná rozhodnutí sudího Krista. „*Jeho sebevědomí bylo sice značné, ale výkon zůstal daleko za ním. Některá jeho rozhodnutí byla za vlasy přitažená, jiná zřejmě nesprávná. Z počátku poškozoval Slavii, později kompromisoval a je spíše zásluhou hráčů než jeho, že zápas prošel hladce.*“⁵¹ Zápas nakonec nebyl ani dohrán, za stavu 2:2 jej v 78. minutě rozhodčí pro prudký liják a tmou odpískal. Za Spartu skórovali Šimonek a Dvořáček, za Slavii se dvakrát trefil Šoltys. Brankář Hochman slavil 100. zápas v brance Sparty.

Mistrem se stala Slavia, ač v ligovém derby prohrála. Sparta skončila na druhém místě zásluhou horšího skóre. Slavia měla bilanci 38:10, Sparta jen 28:8.⁵²

V listopadu 1925 spartanští a slávističtí pokladníci učinili krůček ke vzájemnému spřátelení. Dohodli se, že do Prahy společně pozvou nejsilnější španělské mužstvo Real Club Español. V souboji s tímto týmem pak oba pražské kluby uspěly, což svědčí o kvalitě tehdejší československé kopané. Slavia vyhrála 4:2 a Sparta dokonce 4:0.⁵³

1926

V roce 1926 se hrála tři derby. Dne 21. února se oba týmy střetly v ligovém zápase hraném na hřišti Sparty. Utkání nemělo valnou úroveň, navíc se hrálo na velmi kluzkém terénu. Sparta byla lepším mužstvem. Lépe kombinovala a hlavně působila ucelenějším dojmem. Na vítězství 3:2 pro Spartu měla největší podíl obrana Hojer – Perner –

---

⁵⁰ Pondělník Národních listů. Ráno, roč. 65, č. 40, 5. 10. 1925, s. 3.

⁵¹ Pondělník Národních listů. Ráno, roč. 65, č. 42, 19. 10. 1925, s. 3.

⁵² PETRŮ, c. d., s. 590.

⁵³ HOUŠKA, *Železná Sparta*, s. 78.

Hochman, která hrála skvěle a slávistickému útoku téměř nic nedovolila. Slavia mohla vzhledem k podanému výkonu ještě mluvit o štěstí, že zápas dopadl, tak jak dopadl. Na tom, že nedostala více gólů, měla zásluhu dobrá obrana a hlavně brankář Plánička, který byl nejlepším mužem na hřišti. Zápas pískal rozhodčí Matura. Nepočínal si příliš profesionálně, ze začátku hry rozhodoval velmi přísně, pak polevil a nakonec neodpískal několik hrubých faulů na obou stranách. První gól Sparty dal Dvořáček. Svou vinu na této brance nesl František Hojer, který místo aby bránil, protestoval u rozhodčího proti faulu Dvořáčka. V 37. minutě přehlédli sudí ofsajd útočícího Šoltys, jehož Antonín Hojer odstrčil, za což byla nařízena penalta. K míči se postavil F. Hojer a vyrovnal. Druhý gól Sparty padl také z penalty. Tu proměnil A. Hojer. Tomuto hráči byla o pár minut později odpískána ruka (sporné rozhodnutí) a kopal se tedy další pokutový kop, z něhož F. Hojer vyrovnal. O vítězství Sparty nakonec rozhodl třetím gólem Šíma. O tomto utkání se dá s nadsázkou hovořit jako o zápase bratří Hojerů, hrajících jako kapitáni svých mužstev proti sobě. Největším překvapením byla „náhlá“ horečka hráče Slavie Silného, který se k zápasu nedostavil.⁵⁴

Přesně po měsíci se mužstva utkala v ligové odvetě. Dne 21. března Slavia na svém hřišti napravila svůj výkon z minulého derby a zaslouženě za velkého nadšení fanoušků zvítězila 3:1. Hrdinou zápasu byl Šoltys, který dal dvě branky. Třetí gól vstřelil Dobiáš a za Spartu se alespoň jednou trefil Hajný. Plánička se během zápasu zranil na hlavě, přesto dohrál až do konce. Sparta nedokázala porážku unést. „*Hráči její ustavičným kverulantstvím a protestováním proti rozhodnutím objektivního soudce ukázali, že nejsou disciplinováni tak, aby se ovládali.*“⁵⁵ O nějakém přátelském pozdravu mužstev po zápase a poděkování soudci rovněž nemůže být řeč.

Poslední vzájemné utkání tohoto roku se konalo 24. června. Slavia vyhrála 4:3. Může se zdát, že byl zápas vyrovnaný, ve skutečnosti hrála Slavia mnohem lépe než její soupeř. Rozhodčí však svými špatnými soudy Slavii poškozoval, a tím zápas zdramatizoval. První gól dal sice za Spartu Maloun, pak ale vstřelila Slavia tři góly za sebou. Trefili se Silný, Svoboda a z penalty František Hojer. V druhém poločase po brance Svobody Slavia náskok ještě zvýšila. Sparta díky dvěma proměněným penaltám snížila na 3:4, vyrovnat už ale nestihla, i když jí k tomu dával rozhodčí Chrdle mnoho příležitostí. Na konci zápasu odpískal pro Spartu dva rohy, které byly ve skutečnosti auty. Měl také podle pravidel vyloučit Dvořáčka, který úmyslně udeřil Svobodu do obličeje. Ani hlediště nebylo

---

⁵⁴ Pondělník Národních listů. Ráno, roč. 66, č. 8, 22. 2. 1926, s. 3.

⁵⁵ Pondělník Národních listů. Ráno, roč. 66, č. 12, 22. 3. 1926, s. 3.

nestranné. Brankář Plánička si stěžoval, že na něj létala škvára. Ne nadarmo titulek Lidových novin hlásal: „V Praze již bylo vidět mnoho brutálních her, ale dnešní je jistě rekordní.“⁵⁶

Ligu 1925/26 vyhrála Sparta s 39 body, o bod před Slavií. Na podzim se rozehrál další ročník ligy. Po odehrání 11 zápasů však byla dne 5. září ukončena. Vytvořil se Svaz profesionálních klubů, který stanovil počet mužstev hrajících Středočeskou ligu na sedm. Hrál se od 3. října do 29. listopadu bez účasti Sparty, jež byla v Americe. Vítěz podzimu nebyl vyhlášen, mistrovské zápasy se braly jen jako kvalifikace pro ligu 1927.⁵⁷

Sparta podnikla v tomto roce zájezdy, které jí pomohly proslavit své jméno v zahraničí. Nejdříve absolvovala turné po Pyrenejském poloostrově, během nějž se utkala s tamějšími nejlepšími týmy a ani jednou neprohrála. Na podzim vyjela do Ameriky, kde sehrála dvanáct utkání s místními kluby, vždy za velkého zájmu diváků – hlavně krajanů. I zde předvedla skvělé výkony a její zápasy měly velký ohlas. Sedm zápasů vyhrála, tři dopadly nerozhodně a pouze dva prohrála. Někteří hráči dostali nabídky, aby v Americe zůstali. Setrval však jediný borec, Jaroslav Červený, jehož zlákala nabídka Sparty Chicago. Po roce se však vrátil do Prahy, angažmá v Americe ho zklamalo.⁵⁸

Dne 3. října se na Československém Radiojournalu uskutečnil první přímý přenos z fotbalového utkání (šlo o zápas Slavie s maďarským klubem Hungaria), který byl vůbec první sportovní rozhlasovou reportáží v Evropě. Za mikrofon se posadil Josef Laufer, žurnalista a letitý mezinárodní sekretář Slavie. Původně byl na místo reportéra najat někdo jiný, protože však nepřišel, zachránil na poslední chvíli první přenos právě Laufer. Osvědčil se a vykročil tak k dráze jednoho z nejpopulárnějších sportovních reportérů.⁵⁹

1927

V tomto roce se proti sobě oba rivalové postavili celkem čtyřikrát. Dne 6. února spolu sehráli na hřišti Sparty zápas hraný v rámci zimního turnaje profesionálů O pohár „Poledního listu“. Utkání skončilo nerozhodně 2:2. Více než polovinu zápasu si počínala lépe Slavia, která vedla po dvou gólech Puče 2:0 a nebýt smůly Svobody, jehož tři střely se odrazily od tyčí, mohla si vytvořit ještě větší náskok. Poněkud však přecenila síly, v druhém poločase se projevila únava hráčů z přepáleného úvodu a tým začal polevovat.

---

⁵⁶ Lidové noviny – odpolední vydání, roč. 34, č. 320, 25. 6. 1926, s. 3.

⁵⁷ PETRŮ, c. d., s. 602-607.

⁵⁸ SCHEINOST, c. d., s. 101.

⁵⁹ ZÁPOTOCKÝ, c. d., s. 46.

V té chvíli začala mít navrch Sparta, která se pustila do útoku. Povedlo se jí však pouze vyrovnat po brankách Baldyna a Silného.⁶⁰

Ligový zápas se hrál 1. května. Hřiště bylo velmi rozbahněné, což hodně poznamenalo celé utkání. Oba týmy hra na takovém terénu unavila, více však Slavii, která zpočátku útočila a ztratila tím mnoho sil. V druhém poločase byla lepší Sparta. Z tlaku na soupeře vytěžila i jediný gól zápasu, který dal Šíma. Derby bylo prvně reportováno na vlnách Radiojournalu.⁶¹

Dne 2. července se obě mužstva střetla v kvalifikaci prvního ročníku Středoevropského poháru. Zápas skončil remízou 2:2. Za Spartu se trefil Silný a Fleischmann a za Slavii Kratochvíl a Svoboda. Obě „S“ si účast v soutěži zajistila a počínala si v ní velmi dobře. Slavia došla do semifinále, kde se však nechala vyřadit Rapidem Vídeň. Sparta se dostala až do finále, kde přehrála po výsledcích 6:2 a 1:2 semifinálového přemožitele Slavie Rapid Vídeň, a stala se tak historicky prvním vítězem Středoevropského poháru. Tento pohár byl předchůdcem dnešních evropských pohárů a účastnily se ho dvě mužstva z Československa, Maďarska, Rakouska a Jugoslávie.

Druhý ligový zápas roku se konal 11. září a Slavia v něm porazila Spartu na jejím hřišti 2:1. První gól Slavie vstřelil Puč. Při této akci se nešťastně srazil s bekem Sparty Steinerem, který byl zraněn a nemohl dále hrát. Jen pět minut nato vyrovnal Silný. Vítězný gól Slavie dal v druhé půli z penalty Kratochvíl. Poté měla převahu Sparta, ale na skóre se už do konce zápasu nic nezměnilo. Sparta nebyla schopna prohru unést a dopouštěli se spousty hodně tvrdých faulů, k nimž byl rozhodčí Štěpanovský až příliš benevolentní. Horejs například tvrdě kopl Puče, i když neměl míč, a přesto nebyl vyloučen. Nejtvrdšího faulu se však dopustil Hajný, který zřejmě úmyslně kopl Babora přímo do hrudníku tak silně, že musel být odnesen ze hřiště.⁶² Ligu, jež se hrála pouze na jaře, vyhrála Sparta s 13 body, Slavia skončila o dva body za ní na druhém místě.⁶³

Ač byl rok 1927 pro oba kluby velmi úspěšný, nevyhnuly se jim ani smutné události. Dne 5. ledna zemřel teprve dvaadvacetiletý talent Sparty, Jaroslav Poláček. Po návratu ze zaoceánské cesty se nakazil nemocí ledvin, které podlehl. Slavia vyvěsila smuteční prapory také. Koncem prosince zemřel v pouhých dvaadvaceti letech bývalý

---

⁶⁰ Pondělník Národních listů. Ráno, roč. 67, č. 6, 7. 2. 1927, s. 3.

⁶¹ Pondělník Národních listů. Ráno, roč. 67, č. 18, 2. 5. 1927, s. 3.

⁶² Pondělník Národních listů. Ráno, roč. 67, č. 37, 12. 9. 1927, s. 3.

⁶³ PETRŮ, c. d., s. 610.

vynikající střelec a později letitý náčelník Slavie Jan Košek. Jednalo se o prvního českého fotbalistu, jenž si vydobyl slávu i v zahraničí.⁶⁴

1928

Obrovskou popularitu a finanční výnosnost derby Sparta – Slavia dokazuje jejich rekordní počet z roku 1928. Oba kluby proti sobě hrály celkem osmkrát. O vyrovnanosti klubů svědčí fakt, že skóre všech derby tohoto roku bylo 13:13. V zimě se hrál opět populární turnaj profesionálů O pohár „Poledního listu“. V této soutěži se proti sobě obě „S“ postavila 5. února. Utkání skončilo nerozhodně 2:2. V prvním poločase bylo klání vyrovnané, v druhé půli měla více ze hry Sparta. Překvapivě mnohem častěji tentokrát faulovali Slávisté. Nečistě hráli především Pleticha s Čiperou, kteří si soustavně vypomáhali držením rychlejších a technicky lepších protihráčů za ruku či dokonce za dres. Útok Sparty se opíral o výbornou hru Silného, tahounem slávistického útoku byl Svoboda. Jako již tradičně si skvěle počínal Plánička, jenž pochytal několik vyložených šancí soupeře. První poločas skončil bez branek, ač měly obě strany několik dobrých příležitostí. Hned v první minutě druhé půle dal do spartánské sítě gól Svoboda. Sparta vyrovнала až v 60. minutě brankou Patka. Za deset minut se dokonce dostala do vedení po úspěšné akci Veselého. Slavia však přesto skóre vyrovнала. Kolenatý v pokutovém území srazil Kratochvíla, za což rozhodčí nařídil trestný kop z lajny. Kop provedl Pleticha, Svoboda odstrčil obránce Pernera a hlavou poslal míč do sítě.⁶⁵

Dne 7. dubna se hrál ligový zápas, ve kterém po dlouhé době Sparta přesvědčivě zdolala Slavii 3:0. Slavia sice prvních dvacet minut držela se svým soupeřem krok, pak již byla jednoznačně lepším týmem Sparta. Její úspěch pravděpodobně spočíval v taktice hrát na čtyři záložníky, přes něž se útočníkům Slavie jen těžce přecházelo. První gól vstřelil již v 5. minutě Silný, i když bylo sporné, zda míč celým svým objemem přešel přes brankovou čáru. Další dva góly padly až v druhém poločase. Druhou branku dal Maloun sice z offsidu, ale větší vinu na něm nesl Seifert, který místo aby se soustředil na hru a bránil, protestoval u sudího Kubíka. Na konečných 3:0 upravil skóre Patek.⁶⁶

K nejzajímavějšímu měření sil došlo 28. dubna ve finále Poháru Středočeské župy za rok 1927. Zápas se až do 34. minuty, kdy Perner srazil Šoltyse a rozhodčí Cejnar za to

---

⁶⁴ PETRŮ, c. d., s. 623-624.

⁶⁵ Národní politika – odpolední vydání, roč. 46, č. 37, 6. 2. 1928, s. 5.

⁶⁶ Národní politika – ranní vydání, roč. 46, č. 99, 8. 4. 1928, s. 13.

nařídil kopat proti bráně Sparty penaltu, vyvíjel docela klidně. Perner donesl míč na značku pokutového kopu, ale v tu chvíli proti penaltě začal protestovat kapitán Kád'a a míč si vzal k sobě. Sudí na to reagoval tak, že ukončil zápas. Zavládl chaos. Sparta chtěla hrát dál i s provedením penalty, Slavia poukazovala na ukončení utkání. Nakonec se rozhodlo, že zbylé minuty se dohrají přátelsky. Toto rozhodnutí však vzbudilo bouři nevole u diváků, kteří zaplatili za pohárový zápas. Obecenstvo vběhlo na hřiště, čímž bylo pokračování zápasu znemožněno.⁶⁷ Spor se pak vlekl ještě dlouho. Svaz v něm nakonec ustoupil Spartě na úkor sudího Cejnara, jenž prý nevyčerpal všechny prostředky k uklidnění hráčů. Podle svazu je ukončení zápasu krajním řešením, jemuž mohl sudí předejít například vyloučením Kádi.

Dne 23. června byl sehrán kvalifikační zápas o Středoevropský pohár. Do bojů o tuto cenu již s jistotou postoupila Viktoria Žižkov, o druhém postupujícím mělo rozhodnout právě derby pražských „S“. Sparta hrála velmi špatně, s technickým útokem Slavie, v němž opět vynikal Svoboda, si nevěděla rady. Pomáhala si často fauly, z nichž dva byly potrestány penaltou. O čestný úspěch Sparty se jedním gólem zasloužil Kozel, zatímco na druhé straně skóroval Puč, Bobor, Seifert a Šoltys. Slavia zvítězila 4:1 a postoupila do bojů o Středoevropský pohár, zatímco Sparta trofej obhajovat nemohla.⁶⁸

O necelé tři týdny později, 11. července, se dohrával pohárový zápas z 28. dubna. Podle rozhodnutí řídicího orgánu soutěže se začínalo od inkriminované 35. minuty a měla se hned kopat nařízená penalta ve prospěch Slavie. Účast obecenstva byla oproti dubnovému utkání asi jen poloviční. Přispěl k tomu nevhodný termín, vedro, vybírání doplateků za vstupenky a možná také nesouhlas s rozhodnutím finále poháru dohrávat. Po dlouhém dohadování se rozhodlo, že zápas odpíská německý sudí Duben z Teplic.

Slavia do zápasu vstupovala s výhodou provedení penalty, Svoboda však bránu minul. Tím hráče Slavie trochu znervóznil, neboť ti už předem počítali s vedením 1:0. Zápas pak byl velice vyrovnaný. Jediná věc, která oba protivníky odlišovala, spočívala v tom, že Slavia hrála jako celek, zatímco Sparta nikoliv. Rozhodující gól Slavie se stal skvělou ukázkou „vlastence“, kdy obránce (Burgr) váhal s odkopem tak dlouho, až trefil klubko hráčů, od nichž se míč odrazil rovnou do brány. Poté, co se odehrálo utkání do 90. minuty, dohrávalo se zbylých 35 minut pouze přátelsky. Tohoto pokračování už se

---

⁶⁷ Star (Sportovní Tělocvičné Automobilové Rozmanitosti), č. 18, 1. 5. 1928, s. 2.

⁶⁸ Pondělník Národních listů. Ráno, roč. 68, č. 26, 25. 6. 1928, s. 3.

neúčastnili nejlepší hráči, například Kád'ra, Hojer a další. Houfně začali odcházet i diváci. Přátelský zápas skončil bez branek.⁶⁹

Dne 16. září došlo k přátelskému utkání obou letenských rivalů, jehož význam byl zvýšen zlatým pohárem pro vítěze, věnovaným Vlastou Burianem. Slavia měla velmi dobrý útok, důvěru týmu však podlamovala mizerná obrana. Obrana Sparty byla naopak skvělá a zesilovala tak i snahy útoku a zálohy. První gól Sparty vstřelil Silný, zanedlouho však vyrovnal Puč. Po prvním poločase se hrálo nerozhodně. V druhé půli si Slavia vytvořila převahu, která vyústila v šanci Junka, jenž byl ale v pokutovém území sražen. Rozhodčí Pisarovič nařídil penaltu, kterou Junek nedal. Od té chvíle Slavia polevila a do šancí se mnohem častěji dostávala Sparta. Vedoucí gól Sparty vstřelil Patek a po něm ještě zvýšil na konečných 3:1 opět Silný.⁷⁰

Dne 11. listopadu se hrál ligový zápas. Padlo v něm dohromady 7 branek a obzvláště první poločas byl velmi dramatický. Oba týmy nastoupily v oslabených sestavách. Slavii chyběl Puč, Vodička a Seifert, Spartě pro změnu Hojer, Kád'ra a Hajný. Již po půl hodině hry vedla Slavia 3:0. První gól dorazil Joska do sítě zřejmě loktem, přesto platil. Na 2:0 zvýšil Šoltys a na 3:0 opět Joska. Pak se mužstvo Sparty neobyčejně vzpružilo a během deseti minut dokázalo vyrovnat. Stříleli Silný, z penalty Perner a na 3:3 vyrovnal Miclík. V druhém poločase se již hrálo opatrněji. Rozhodující gól vstřelil Čipera a Slavia tak zvítězila 4:3. Silný dal v utkáních Sparta vs. Slavia 100. gól za Spartu. Dosavadní skóre v 52 zápasech bylo 102:97 pro Spartu.⁷¹

Poslední zápas roku 1928, finále poháru Středočeské župy, se hrál 2. prosince. Celý den pršelo, hřiště bylo tudíž velmi rozbahněné. Fotbalisté hráli málo obětavě. „*Snad jediný ze všech 22 hráčů za celou hru neupadl a dělal dojem, že jsou mu čisté trenýrky příliš milé, než aby riskoval nepříjemný pád do bahna.*“⁷² Už v 7. minutě dal Svoboda první gól Slavie a potvrdil tak lepší hru svého týmu v první půli. V druhém poločase už měla navrch Sparta, která ze své převahy vytěžila vyrovnávací gól. Trefil se Silný. Konec zápasu se hrál již v značném šeru a na hráčích byla vidět vyčerpanost způsobená špatným terénem. Vítěz poháru tedy nebyl znám a prodlužovat se kvůli šeru nedalo. Rozhodlo se, že utkání se bude na jaře opakovat.

---

⁶⁹ Národní listy – večerní vydání, roč. 68, č. 191, 12. 7. 1928, s. 4.

⁷⁰ Pondělník Národních listů. Ráno, roč. 68, č. 38, 17. 9. 1928, s. 3.

⁷¹ Star, č. 46, 13. 11. 1928, s. 2.

⁷² Pondělník Národních listů. Ráno, roč. 68, č. 49, 3. 12. 1928, s. 3.

O tom, jak populární byla měření sil obou „S“, svědčí divácký průměr všech osmi vzájemných střetnutí – 19 750 platících diváků.⁷³ Na přitažlivosti derby nezměnil nic ani fakt, že mistrem ligy 1927/1928 se tentokrát stala Viktoria Žižkov. Bylo to v meziválečném období jedinkrát, kdy ligu vyhrál jiný klub než Sparta nebo Slavie.

V tomto roce se také konala olympiáda v Amsterdamu. Olympijský turnaj v kopané se musel obejít bez účasti předních evropských mužstev, včetně československé reprezentace. Panovala totiž nejednotnost v otázkách amatérismu a profesionalismu. Tento problém se řešil také na kongresu FIFA, na němž se mimo jiné rozhodlo o tom, že od roku 1930 se budou konat mistrovství světa v kopané.⁷⁴

1929

První derby tohoto roku se hrálo až 7. dubna v rámci turnaje profesionálů O pohár „Poledních listů“. Tato soutěž vždy přilákala mnoho diváků a byla pro kluby dobrou přípravou na jarní sezonu. Hrála se vždy v zimě, ovšem v lednu a v únoru roku 1929 klesla rtuť teploměru až pod –30°C, a proto se některé zápasy hrály až na jaře. Slavia po celé utkání ohrožovala branku soupeře, gólu se ale nedočkala. Naopak na druhé straně se v 60. minutě trefil Patek, a zasloužil se tak o konečné vítězství Sparty 1:0. Jak hlásaly po utkání všechny noviny, vyhrálo horší mužstvo nad lepším.⁷⁵

Dne 27. dubna se hrál jarní ligový zápas. Slavia si počínala mnohem lépe než soupeř. Její výhru však kalily výroky rozhodčího Fryšla, který často poškozoval Spartu. Neznamená to však, že jen díky tomu Sparta prohrála. Slavia protěžování rozhodčím vůbec nepotřebovala. V první půli utkání dal gól Puč, za Spartu vyrovnal Jiran. V druhém poločase byla hra méně zajímavá, neboť ji neustále přerušovaly volné nebo trestné kopy. O vítězství Slavie 2:1 nakonec rozhodl Joska.⁷⁶

Dne 9. května byl na programu finálový zápas o pohár Středočeské župy pro rok 1928. Jednalo se o opakované utkání z 2. prosince 1928, jež skončilo 1:1. Hrálo se ve velmi pomalém tempu, bez zájmu na obou stranách. V prvním poločase dal první gól Slavie Junek, ale pro ofsajd Josky nebyl uznán. První branku zápasu tedy vstřelila až v druhém poločase Sparta, konkrétně Patek. Z pokutového kopu, zapříčiněném faulem Burgra na Josku, vyrovnal Junek. Finále se neprodlužovalo. Rozhodlo se, že se celé utkání

---

⁷³ ZÁPOTOCKÝ, ČERNOCH, KALÁT, c. d., s. 37-39.

⁷⁴ MRÁZ, c. d., s. 193-195.

⁷⁵ Národní politika – odpolední vydání, roč. 47, č. 96, 8. 4. 1929, s. 6.

⁷⁶ Národní politika – ranní vydání, roč. 47, č. 117, 28. 4. 1929, s. 12-13.

zopakuje. To rozlítlo diváky. Nechyběly ani názory, že zápas byl hrán tak, aby se mohl opakovat a vydělalo se na vstupném.⁷⁷

K pohárovému zápasu, tentokrát pro rok 1929, došlo 22. září. První poločas probíhal plně v režii Slavie, která svou převahu vyjádřila gólem Puče. V druhé půli se však Sparta vzchopila k neobyčejnému výkonu, který byl po právu korunován vítězstvím. Branky dali Moudrý a minutu před koncem Haftl. „Slavia hrála, ale Sparta bojovala“, to byla často opakovaná fráze ve sportovních referátech a v tomto utkání platila dvojnásob.⁷⁸

Zápas podzimní části ligy se uskutečnil 13. října. Spartě chyběli klíčoví hráči Kád'a a Patek. V prvních 30 minutách měla více ze hry Sparta. V 34. minutě Hajný fauloval Josku. Rozhodčí nařídil kopat penaltu, kterou Joska proměnil. Po přestávce přidal další gól Slavie Svoboda. Sparta se stále nevzdávala a bojovala. Když však faulovaný Haftl neproměnil penaltu, byla to pro Spartu poslední rána, ze které se již nevzpamatovala, a zápas za stavu 2:0 pro Slavii dohrála zcela odevzdaně. Sudí Kastner pískal velmi dobře – nekompromisně, ale spravedlivě.⁷⁹

Dne 6. listopadu se mělo definitivně rozhodnout o držiteli poháru Středočeské župy pro rok 1928.⁸⁰ Za Slavii dal hned v 5. minutě gól Vodička. V 10. minutě se rozhodčí Freund (jinak rozhodující dobře) dopustil hrubé chyby, když neodpískal ruku Suchého v trestném území a tím poškodil Spartu. Slavia ještě zvýšila náskok gólem Svobody. To Spartu probralo a začala hrát mnohem lépe. Perner sice zahodil penaltu, nařízenou za ruku slávistického záložníka Königa, ale trefil se Moudrý a vyrovnal Silný. V základní hrací době skončil zápas 2:2. Následovalo prodloužení 2 x 10 minut, v němž rozhodl o vítězství Slavie Puč. Na konci roku 1929 se tak konečně rozhodlo o vítězi poháru za rok 1928.⁸¹

Mistrem posledního ročníku ligy 1928/1929 s názvem Středočeská⁸² se stala Slavia před druhou Viktorií Žižkov a až třetí Spartou. Slavia zaznamenala úspěch i ve Středoevropském poháru, kde se probojovala až do finále. V něm podlehl Ujpesti Dózse 1:5 a 2:2.⁸³

V tomto roce také došlo k významné změně ve vztahu k rozhodčím. Dnes platí, že proti výroku rozhodčího není v zásadě odvolání, platí výsledek na hřišti. Dříve tomu tak nebylo, proti sudím se často protestovalo a o konečném výsledku se rozhodovalo až u

---

⁷⁷ Národní politika – ranní vydání, roč. 47, č. 129, 10. 5. 1929, s. 11.

⁷⁸ Národní politika – odpolední vydání, roč. 47, č. 262, 23. 9. 1929, s. 9.

⁷⁹ Pondělník Národních listů. Ráno, roč. 69, č. 41, 14. 10. 1929, s. 3.

⁸⁰ Poprvé byl hrán 2. prosince 1928, podruhé 6. května 1929.

⁸¹ Národní listy, roč. 69, č. 305, 7. 11. 1929, s. 5.

⁸² Od sezóny 1929/1930 se nazývala I. liga.

⁸³ PETRŮ, c. d., s. 638-642.

zeleného stolu. To nyní skončilo a zápas mohl být anulován jedině v případě, že by se rozhodčímu prokázala nečestnost.

1930

První derby roku 1930 spolu obě pražská „S“ sehrála opět v soutěži O pohár „Poledního listu“. Konalo se 2. února na hřišti Sparty. Slavia předvedla velice mizernou hru, navíc jí chyběl útočník Svoboda, který se ukázal být pro tým nepostradatelným. Sparta sice ještě také neměla vrcholnou formu, přesto si se soupeřem lehce poradila. První gól dala Sparta, Moudrý se trefil již v 8. minutě. Za 10 minut však Kád'ovu ruku potrestal sudí Šíba pokutovým kopem, který Joska proměnil a vyrovnal. Ještě před přestávkou získal vedení pro Spartu opět Moudrý. Tentýž hráč v 2. poločase zvýšil dokonce na 3:1 a o pár minut později přihrál Košťálkovi na čtvrtý gól Sparty. Slavii se 6 minut před koncem podařilo pouze snížit na konečných 2:4.⁸⁴

Dne 4. června se hrál ligový zápas, který se vyznačoval velkou surovostí. Je zvláštní, že hráči hráli tak tvrdě, když zápas už na pořadí v lize nemohl nic změnit. Velkou vinu na nedůstojném průběhu zápasu nesl rozhodčí Duben, jenž netrestal fauly a nechal dohrát všechny hráče, ačkoli obránci na obou stranách měli být dávno pryč ze hřiště. Hrdinou zápasu byl Svoboda, který nastřílel všechny 3 branky Slavie. Sparta skórovala pouze dvakrát zásluhou Barona a Pernera.⁸⁵

Potřetí v tomto roce se proti sobě kluby postavily v pohárovém zápase 24. srpna. První poločas byl doslova nabytý šancemi na obou stranách, ale žádný gól nepadl. Až po změně stran se trefil do sítě Slavie Silný. Joska však nenápadnou střelou vyrovnal. Vedení znovu na stranu Sparty strhl Podrazil, ale Slavii se podařilo díky Faitově přesné střele opět vyrovnat. Zápas skončil v řádné hrací době 2:2 a prodlužovalo se 2 x 10 minut, ale ani v nastavení se diváci rozhodující branky nedočkali. Obě „S“ už nechtěla hrát opakované zápasy a tak o postupu do semifinále poháru Středočeské župy pro rok 1930 rozhodlo losování, které přiřklo vítězství Slavii. Premiéru si v dresu Sparty odbyla budoucí hvězda, belgický fotbalista Raymond Braine.⁸⁶

Podzimní ligový zápas se hrál 14. září. Slavia byla jednoznačně lepším týmem, jak hrou, tak slušnějším chováním. Naopak Sparta opět ukázala, že neumí prohrávat. Její

---

⁸⁴ Pondělník Národních listů. Ráno, roč. 70, č. 5, 3. 2. 1930, s. 3.

⁸⁵ Národní politika – odpolední vydání, roč. 48, č. 154, 5. 6. 1930, s. 5.

⁸⁶ Národní politika – odpolední vydání, roč. 48, č. 233, 25. 8. 1930, s. 5.

fotbalisté si počínali velmi surově, ale rozhodčí Čapek se tentokrát nebál fauly tvrdě trestat. Není tedy divu, že Sparta dohrávala utkání pouze v 8 hráčích. Branky dali za Slavii Junek, Šoltys a z penalty Novák, o čestný úspěch Sparty se postaral Silný. Slavia zaslouženě zvítězila 3:1. Tímto zápasem se s profesionální kariérou rozloučil letitý obránce Sparty Antonín Hojer, který hrál své první derby již v roce 1913.⁸⁷

Sezona 1929/1930 byla pro Slavii neobyčejně úspěšná. Vyhrála ligu bez ztráty bodu a dosáhla skóre 64:13. Sparta na ni ztrácela deset bodů a umístila se na druhém místě. Ve Středoevropském poháru se jí však dařilo. Dostala se až do finále, které bylo reprízou z roku 1927, jen výsledek zápasu vypadal jinak. Jestliže před třemi lety Sparta nad Rapidem Vídeň zvítězila, tentokrát jí to již nevyšlo. Doma prohrála 0:2, a tudíž jí ani výhra ve Vídni 3:2 k vítězství nepomohla. Slavia slavila úspěchy v nově vzniklé soutěži – v Poháru mistrů, což byl turnaj mistrů všech významných evropských zemí. Postupně přehrála belgické FC Bruggy, španělský RU Irun, First Viennu a dokráčela až do finále, kde se utkala s Ujpestí Dózsou. Stejně jako rok předtím ve Středoevropském poháru s ní ale prohrála. Trofej nazvanou Pohár národů si tedy do Prahy nepřivezla.⁸⁸ V této sezoně se také rozloučila s trenérem Maddenem, jenž ji trénoval neuvěřitelných 25 let. Na tento post byl nově jmenován náhradní brankář Štaplík.

1931

Stejně jako v předchozím roce se hrála tři derby. Mužstva se v této sezoně poprvé potkala 1. května v ligovém zápase. Dva body za vítězství 2:1 v něm získala Sparta. Tentokrát hrála velmi obětavě a hráči se zdrželi i obvyklých faulů. Ač to není ze skóre patrné, Slavia předvedla velmi slabý výkon. Vedoucí branku Sparty vstřelil Podrazil. Slavia se nenechala zdeptat rychlým gólem soupeře a již o 4 minuty později vyrovnal Joska. První poločas byl tedy ještě vyrovnaný. Po změně stran Sparta zahájila hru mocným nápořem, ze kterého vytěžila rozhodující gól. Mezi střelce se zapsal Braine. Tento hráč zároveň v zápase vážně zranil Šoltyse, který pak nemohl několik týdnů hrát.⁸⁹

Na podzim 27. září se letenští rivalové potkali ve finále poháru Středočeské župy. Jak už bývalo skoro zvykem, utkání se neobešlo bez mnoha tvrdostí. Největšího faulu se dopustil ve 30. minutě Braine, když kopl A. Nováka (ač byl Novák bez míče) tak prudce,

---

⁸⁷ Národní listy – večerní vydání, roč. 70, č. 254, 15. 9. 1930, s. 4.

⁸⁸ ZÁPOTOCKÝ, c. d., s. 51.

⁸⁹ Národní listy – večerní vydání, roč. 71, č. 121, 2. 5. 1931, s. 3.

že mu přerazil lýtkovou kost. Toto zranění pro Nováka znamenalo předčasné ukončení slibně se rozvíjející kariéry. Skóre zápasu otevřel ve 41. minutě Joska. Jednalo se o poslední gól, který Slavia dala. Ve druhé půli se totiž hra Sparty o hodně zlepšila. Hned ve 2. minutě druhého poločasu vystřelil Braine a jeho ostrá rána se od Slávisty Vodičky odrazila do brány. Po chybě obrany Slavie vstřelil druhou branku Podrazil a na 3:1 pro Spartu nakonec upravil Haftl.⁹⁰

Dne 8. listopadu se hrál druhý ligový zápas. Lépe začala Slavia, která po brankách Čambaly a Svobody dlouho vedla. Tým Sparty se tímto náskokem nenechal vykolejit. Když Silný snížil na 1:2, vypadalo to, že každým okamžikem Sparta vyrovná. Díky taktické, rozhodné a obětavé hře zadních řad Slavie se jí to však nepodařilo. Slavia její nápor překonala, přešla do ofenzívy a jedenáct minut před koncem definitivně rozhodl o porážce rudých 1:3 Šimperský. Po dlouhé době mohli diváci vidět pohledný fotbal s mnoha šancemi na obou stranách. Slavia je proměnila v góly, Sparta nikoli, a to rozhodlo o konečném výsledku, který přinesl body Slavii.⁹¹

Mistrem ligy se opět stala Slavia s náskokem tří bodů před druhou Spartou. Středoevropský pohár si zahrála Slavia i Sparta, ale ani jednomu klubu se v soutěži nedařilo. Slavia se nechala vyřadit již v prvním kole, Sparta došla jen o jedno kolo dál. Slavia se účastnila ještě jednoho turnaje, kde si počínala mnohem lépe. Šlo o turnaj pořádaný v Paříži u příležitosti tamní světové koloniální výstavy, na který byla pozvána výborná mužstva z Anglie, Španělska, Francie, Švýcarska, Rakouska a Československa. Slavia se dostala až do finále, kde však podlehla ženevské Uranii.⁹²

Vztahy Sparty a Slavie v tomto roce dospěly do fáze úplného přerušení styků. Důvody? Tím prvním byla aféra, která se rozpoutala kolem Františka „Franciho“ Svobody, pro Slavii nepostradatelného hráče. Koncem roku 1930 mu končila smlouva a vědom si své výjimečnosti, požadoval zvýšení platu, k čemuž se však Slavia příliš neměla. Sparta vycítila šanci a rozhodla se získat tohoto skvělého hráče do svých řad, což se jí téměř podařilo. Svoboda s přestupem souhlasil. Aby jej nemohl odvolat, podepsal Spartě směnku na 50 000 korun, již by v případě odvolání přestupu musel zaplatit. Za podepsání smlouvy prý měl inkasovat až 100 000 korun. Když se to Slavia dozvěděla, okamžitě mu nabídla tytéž peníze. V tom okamžiku Svoboda přestup odvolal. Svým počínáním totiž přesně o toto usiloval – chtěl vyburcovat Slavii k navýšení platu. Sparta však oznámila, že

---

⁹⁰ Pondělí Národních listů a Národa, roč. 71, č. 38, 28. 9. 1931, s. 3-4.

⁹¹ Pondělí Národních listů a Národa, roč. 71, č. 44, 9. 11. 1931, s. 5.

⁹² PETRŮ, c. d., s. 662-665.

proplacení směnky bude vymáhat. Nejdříve chtěla, aby případ projednávala fotbalová asociace. Ta nebyla schopna spor vyřešit, a tak se Sparta obrátila na obchodní soud. Ten vynesl rozsudek, který Svobodovi uložil zaplatit oněch 50 000 korun a soudní výlohy.⁹³

Dalším důvodem, jenž vedl k narušení vztahů mezi oběma „S“, se stal incident, ke kterému došlo během finálového zápasu o pohár Středočeské župy za rok 1931. Slávistického obránce Nováka ošklivě zranil spartan Braine, jehož příznivci Slavie i někteří novináři obvinili z toho, že to udělal úmyslně. Na Braina bylo dohlížejícím policejním úředníkem podáno trestní oznámení. Spartané v tom viděli vliv slávistického tábora a rozhodli se přerušit se Slavií veškeré styky.⁹⁴

1932

O den dříve než loni, 30. dubna, svedla obě „S“ boj o jarní ligové body. Zápas to byl velmi důležitý, Sparta si totiž jeho výhrou mohla zajistit vítězství v lize. Také proto se hrálo dost nervózně a z toho se rodily i četné fauly, před nimiž rozhodčí Matzke přivíral oči. První gól Sparty dal v prvním poločase Nejedlý a korunoval jím převahu svého mužstva. Po přestávce Sparta trochu povolila, Slavia rozvinula dobrou hru v poli, měla několik pěkných šancí, z nichž jednu využil k vyrovnání Šoltys. Sparta se vzpamatovala a začala opět útočit a gólem Silného si opět vydobyla vedení, které si již udržela do konce zápasu, a mohla se radovat z ligového titulu.⁹⁵

Druhý zápas roku z 2. června byl pouze přátelský. Počasí pořadatelům nepřálo. Již ve 22. minutě muselo být utkání pro liják a bouřku přerušeno. Když se počasí ani po 30 minutách čekání neumoudřilo a diváci začali houfně odcházet, rozhodčí zápas ukončil. Derby si naposledy zahrál Kád'a, který po dvaceti letech přestoupil ze Sparty do brněnských Židenic.

Podzimní ligový zápas se hrál 16. října a hned od začátku obě mužstva nasadila ostré tempo. Již z výkopu po útoku levé strany získala Sparta roh, který Sokolář zahrál velmi dobře. Ve skrumáži před brankou se nejlépe zorientoval Silný a dal první gól Sparty. Ve 3. minutě vyrovnal Svoboda, ale rozhodčí branku kvůli ofsajdu Sobotky neuznal. Ve 20. minutě se sudí Matzke dopustil velké chyby, která ukončila doposud pěknou hru. Puč se v zápalu hry nechtěně srazil se spartánským brankářem Ledvinou, jenž se při tom zranil.

---

⁹³ PETRŮ, c. d., s. 667.

⁹⁴ Tamtéž, s. 666.

⁹⁵ Pondělí Národních listů a Národa, roč. 72, č. 18, 2. 5. 1932, s. 5.

Pod dojmem Ledvinova zranění rozhodčí Puče vyloučil. Poté se obraz hry úplně změnil, diváci byli svědky mnoha faulů. Na 1:1 vyrovnal Sobotka. Vedení na stranu Sparty opět strhl Braine. Situace nebyla pro Slavii ztracená ani po této brance, protože obránci Sparty hráli velmi nejistě. Naděje na vyrovnání se Slavii vzdálila poté, co se při srážce se Srbkem zranil Svoboda. Útok Slavie hrající o třech hráčích neměl na vyrovnání šanci. Sparta se navíc plně soustředila na ubránění těsného výsledku. Skóre 2:1 pro Spartu vydrželo až do konce zápasu.⁹⁶

Stejně jako v loňském roce se Sparta se Slavií proti sobě postavily ve finále poháru Středočeské župy. Sparta prošla celou soutěží bez větších problémů, měla výhodu domácího hřiště, méně náhradníků než její soupeř, a proto byla považována za favorita. Zápas hraný 6. listopadu se ale v její prospěch nevyvíjel. První gól do spart'anské sítě dal Sobotka a před přestávkou ještě zvýšil na 2:0 Kopecký. V druhém poločase se Sparta zlepšila a přitvrdila. Pláničku dokonce po srážce se Silným museli spoluhráči a trenér křísit. Pět minut před koncem Sparta zásluhou Silného snížila na 1:2. Tímto výsledkem utkání skončilo a Slávisté z rukou primátora hlavního města Prahy převzali pohár pro vítěze.⁹⁷

Ligu 1931/32 vyhrála po delší době Sparta, Slavia skončila na druhém místě s pětibodovou ztrátou. I přes tato dobrá umístění však oba kluby procházely krizí, úroveň jejich hry upadala, což se také neblaze podepsalo na výkonnosti národního mužstva. Bylo nutné přijmout opatření, která by vedla ke zlepšení situace. Jedním z nejvýznamnějších kroků se stalo uzavření smíru mezi Spartou a Slavií z 26. dubna 1932. „*Zástupci SK Slavia a AC Sparta ve snaze přispěti ke zvýšení úrovně naší kopané se dohodli v úterý (26. dubna) v zásadě o všech otázkách hospodářských, zejména o přestupech hráčů, o společných podnicích a společných zájmech vůbec...Tím je definitivně urovnáno nedorozumění mezi oběma kluby, které loni vedlo k přerušení přátelských styků.*“⁹⁸ Konečné znění smlouvy bylo podepsáno v červenci a je dodržováno dodnes. Obsahuje například zásadu, že žádný z obou klubů nebude nikdy bez vědomí toho druhého usilovat o získání jeho hráče, dále že si kluby vypomůžou půjčením hřiště, kdyby ten druhý o své přišel, atd. Tato smlouva znamenala pro budoucí vývoj naší kopané mnoho. Zamezila vzniku dřívějších malicherných sporů, jejichž řešení zabralo mnoho energie a času, jež mohly být využity

---

⁹⁶ Národní politika – odpolední vydání, roč. 50, č. 287, 17. 10. 1932, s. 5.

⁹⁷ Národní politika – odpolední vydání, roč. 50, č. 308, 7. 11. 1932, s. 5.

⁹⁸ PETRŮ, c. d., s. 673.

k důležitějším úkolům v rozvoji československého fotbalu. Odbourala i napětí mezi Spartany a Slávisty v národním mužstvu, což mělo velmi pozitivní efekt.⁹⁹

Za zmínku stojí události spjaté s účastí Sparty a především Slavie ve Středoevropském poháru. Sparta vypadla hned v prvním kole. Slavia přes první kolo přešla a v druhém kole ji čekal Juventus Turín. První zápas v Praze Slavia vyhrála 4:0; během utkání ale došlo k napadení rozhodčího Brauna turínským hráčem Cesarinim a k následnému vniknutí fanoušků na hřiště. Italský tisk konání těchto fanoušků odsoudil a zároveň zneužil k prudkým útokům proti Slavii i celé československé kopané. Díky této kampani bylo utkání v Turíně ještě bouřlivější. Chování italských fanoušků ohrožovalo slávistické hráče na zdraví. Poté, co trefili Pláničku kamenem,¹⁰⁰ a ten musel být se zraněním odnesen ze hřiště, rozhodli se hráči Slavie za těchto okolností v utkání nepokračovat. Vedoucí slávistické výpravy v zájmu bezpečí hráčů prohlásil, že se Slavia vzdává. Juventus tak postoupil do finále. Výbor Středoevropského poháru však nakonec rozhodl o vyřazení obou klubů pro rok 1932 ze soutěže a pohár tak bez boje získal druhý finalista – Bologna.¹⁰¹

1933

První vzájemný duel roku 1933 se hrál 5. února v rámci Zimního turnaje profesionálů O pohár věnovaný ČSF.¹⁰² Slavia v něm vyhrála zaslouženě 4:3. Derby se uskutečnilo na velmi špatném terénu, kdy se hráči bořili po kotníky do bláta. Kádr Slavie se skládal z lehčích hráčů, takže měl výhodu. Jejím nejlepším mužem byl ale paradoxně nejtěžší hráč – skvěle a hlavně překvapivě férově hrající Svoboda. Naopak Braine, na něhož sázela Sparta, nepředvedl nic kromě faulů, neustálého hádání se s rozhodčím, atd. Je třeba také vyzdvihnout výkon Pláničkův, který se nedal srovnat se zákroky nejistého Klenovce v bráně Sparty, jenž musel být během zápasu vystřídán Ledvinou. Slavia celé utkání vedla a Sparta pouze vyrovnávala nebo snižovala. Za Slavii se o góly postaral Bradáč (trefil se dvakrát), Junek a Puč, za Spartu dal hattrick Silný.¹⁰³

I v dalším derby, tentokrát ligovém, se více dařilo Slavii. Dne 31. května si vítězstvím 3:1 zajistila titul mistra ligy. Zápas přinesl překvapení hned po výkopu, kdy se

---

⁹⁹ PETRŮ, c. d., s. 673-674.

¹⁰⁰ Ještě před tím na Pláničku jeden z italských fanoušků hodil kalamář, který se rozbil o brankovou konstrukci a brankáře postříkal inkoustem.

¹⁰¹ LAUFER, c. d., s. 213-217.

¹⁰² Dříve O pohár „Poledního listu“.

¹⁰³ Národní politika – odpolední vydání, roč. 51, č. 37, 6. 2. 1933, s. 5.

k míči dostal Svoboda a již v první minutě vsítil první branku Slavie, která po tomto vedoucím gólu rozvinula nebezpečné útoky a první půlhodina patřila pouze jí. Další branka z toho ale nepadla, naopak Spartě se díky Brainovi podařilo vyrovnat, což vneslo do hry Sparty více klidu. Po přestávce však opět více útočila Slavia a vytěžila z tohoto tlaku rozhodující branku, kterou vstřelil Kopecký. Tentýž hráč o pár minut později ještě zvýšil vedení svého klubu na konečných 3:1.¹⁰⁴

To, že se v tomto roce Spartě proti Slavii nedařilo, potvrdil i podzimní vzájemný ligový zápas hraný 12. listopadu. V tomto rovnocenném utkání o výsledku rozhodli hlavně brankáři. Plánička Slavii zápas vyhrál, neboť v okamžicích náporu Sparty byl vždy na svém místě. Jeho jistota pozitivně působila na celé mužstvo. Naopak Ledvina zavinil obě branky. I v jasných situacích si nevěděl rady a pouštěl míč z rukou. Za Slavii dali gól Sobotka a Puč, za Spartu Nejedlý a utkání tedy skončilo 2:1. Hrál se velmi přátelsky a slušně, což v předchozích ligových zápasech nebylo zvykem.¹⁰⁵

Ligový titul za sezonu 1932/33 se opět vrátil do rukou Slavie. Sparta skončila o dva body za ní na druhém místě. Oba kluby tak postoupily do Středoevropského poháru. Jejich výsledky v této soutěži však opět potvrdily, že česká kopaná zažívala horší časy. Slavia vypadla hned v prvním kole, Sparta ve druhém.¹⁰⁶

Konec roku 1933 byl věnován přípravám na mimořádnou valnou hromadu stanovenou na počátek roku 1934, kde se mělo rozhodnout, jak se přeorganizují české fotbalové soutěže, jejichž prozatímní podoba si žádala změnu.

1934

Po vydařeném podzimu byla favoritem jarního ligového zápasu hraného 8. dubna Slavia. Ta však svého soupeře, jenž postrádal několik hráčů základní sestavy, podcenila. V prvním poločase hrála velmi vlažně, za což byla potrestána brankou Sedláčka. Teprve po přestávce si uvědomila, že tímto způsobem vítězství nedocílí a vložila se více do hry. Sobotka se Svobodou dali každý po jednom gólu a vypadalo to, že Slavia po nevydařeném začátku přece jenom vyhraje. Slávistický obránce Pech však nakonec vlastním gólem

---

¹⁰⁴ Národní politika – ranní vydání, roč. 51, č. 150, 1. 6. 1933, s. 11.

¹⁰⁵ Národní politika – odpolední vydání, roč. 51, č. 311, 13. 11. 1933, s. 5.

¹⁰⁶ PETRŮ, c. d., s. 688.

Spartě zařídil alespoň jeden bod za remízu 2:2. Slavii však i tento nerozhodný výsledek zajistil bez ohledu na výsledky zbývajících zápasů jarní části ligy mistrovský titul.¹⁰⁷

Dne 1. května sehrála obě „S“ přátelský zápas ve prospěch výstavby nové spartánské tribuny. Slavia zvítězila velmi snadno. Jelikož v utkání nešlo o žádné body ani o postup, přistoupili k němu hráči Sparty s menším zájmem. Již ve 23. minutě prvního poločasu Slavia vedla 4:1 a potom si již náskok pouze udržovala. Spartě se podařilo po přestávce jen snížit na 2:4. Mezi střelce se za Slavii zapsali Puč, Kopecký a dvakrát Bradáč, za Spartu Braine a Komberec. Poprvé v historii derby se střídalo.¹⁰⁸

První derby, sehrané v rámci nově vzniklé Národní ligy,¹⁰⁹ se uskutečnilo 4. listopadu. Oba týmy se v něm příliš neblýskly. Hra měla slabou úroveň a bezgólová remíza byla jejím spravedlivým vyjádřením. „*Prohrát měla obě mužstva a za včerejší výkon ztratit oba body.*“¹¹⁰ Zápas se navíc opět neobešel bez šarvátek, za což však částečně mohl rozhodčí Pfützner, který častěji poškozoval Slavii.

Rok 1934 byl v dějinách československé kopané jedním z nejvýznamnějších – docílilo se velkých úspěchů na mezinárodním poli, zároveň došlo i k významným reformám na domácí půdě. Soutěže se rozdělily na profesionální (I. a II. liga) a amatérské (amatérské mistrovství). Jelikož v amatérských klubech docházelo k tzv. pseudoamatérismu, a naopak v profesionálních klubech v podstatě ryzí profesionalismus neexistoval, bylo toto dělení zrušeno. Na valné hromadě ČSFA konané 7. ledna se provedla reorganizace stávajících domácích soutěží. Byla zrušena II. liga, ze které vždy postupovaly první dva kluby do nejvyšší soutěže – I. ligy a vystřídaly tak dvě nejhorší mužstva, jež naopak sestoupila do II. ligy. Podobně se odstranilo i amatérské mistrovství. Obě tyto soutěže byly nahrazeny pěti divizemi: tři v rámci ČSSF (Středočeská, Českého venkova a Moravskoslezská), jedna v rámci německého fotbalového svazu a jedna společná pro všechny kluby Slovenska a Podkarpatské Rusi. Mistři těchto divizí pak sehráli kvalifikační zápasy, z nichž první dva týmy postoupily do Národní ligy. Mistrem poslední I. ligy 1933/34 se stala Slavia s 30 body před druhou Spartou, která na ni ztrácela 5 bodů.¹¹¹

Velkého úspěchu dosáhlo národní fotbalové mužstvo na světovém šampionátu v Itálii, kam odjelo 18 hráčů – 10 Slávistů, 7 Spartánů a pouze jeden hráč z Teplitzer FK.

---

¹⁰⁷ Pondělí Národních listů a Národa, roč. 74, č. 15, 9. 4. 1934, s. 6.

¹⁰⁸ Národní listy – večerní vydání, roč. 74, č. 120, 2. 5. 1934, s. 6.

¹⁰⁹ Oficiálně liga užívala nesprávného označení „Státní liga“, protože název „Národní liga“ si zvolil nedávno pro svou politickou stranu Jiří Stříbrný. Pro soutěž se přesto vžil název „Národní liga“.

¹¹⁰ Pondělí Národních listů a Národa, roč. 74, č. 45, 5. 11. 1934, s. 6.

¹¹¹ PETRŮ, c. d., s. 693 – 695.

Československo postupně porazilo Rumunsko, Švýcarsko, Německo a nečekaně dokráčelo až do finále, kde se utkalo s domácí Itálií. V tomto zápase sice prohrálo 1:2, ale i přesto bylo považováno za morálního vítěze. Svým ukázněným vystupováním si hráči, kteří snášeli bez protestů tvrdou hru Italů, získali uznání v celém sportovním světě.¹¹²

Velké změny prodělal v tomto roce Středoevropský pohár. Počet jeho účastníků se zdvojnásobil z osmi na šestnáct mužstev. Československo tak mělo místo dvou zástupců čtyři – kromě Sparty a Slavie ještě SK Kladno a Teplitzer FK. Sparta v prvním kole narazila na maďarskou Hungarii a o postupu do druhého kola nerozhodlo ani 6 vzájemných duelů. (Sparta – Hungaria: 4:5, 2:1, 5:2 – tento výsledek byl prohlášen za neplatný, 5:4, 2:1 a 1:1) Situaci vyřešilo až losování, které poslalo do druhého kola Spartu; tam však prohrála s vídeňskou Admirou. Slavia doplatila na únavu hráčů, kteří reprezentovali v Itálii, a vypadla hned v prvním kole s Rapidem Vídeň.¹¹³

Spartu potkala dne 10. dubna velká tragédie. Hlavní dřevěnou tribunu z roku 1921 zachvátil požár a tato pýcha klubu lehla popelem. Zničeno bylo veškeré zařízení – restaurace, klubové kanceláře, kabiny, koupelny, rozhlasové zařízení, hlavně však celý klubový archiv, který byl ojedinělou historií celého československého sportu. Během roku 1935 sice na Letné vyrostla nová, moderní tribuna, ale Sparta na tuto výstavbu musela vynaložit nemalé finanční prostředky (2 miliony korun),¹¹⁴ což se odrazilo na menším počtu sehraných mezinárodních zápasů, na něž už se peněz nedostávalo.

1935

Poprvé v tomto roce se Slavia se Spartou střetly 10. února v zápase Letenského poháru.¹¹⁵ Utkání se těšilo malému diváckému zájmu a i výkony mužstev připomínaly spíše trénink na jarní část ligy. Ve 12. minutě získal Slavii vedení Svoboda. Z penalty nařízené za sražení Braina vyrovnal Nejedlý. V druhém poločase o své výhře rozhodla Slavia – nejdříve dal gól Bradáč a po faulu Klenovce na Vytlačila proměnil pokutový kop Svoboda. Radost Slavie z vítězství 3:1 však trochu zkazila nehoda Puče, který si v 16. minutě při srážce s Košťálkem zlomil klíční kost. Slavia si výhru zasloužila, o to nepochopitelnější proto bylo jednání Sparťanů. Při předávání poháru vítězi turnaje (Slavii)

---

¹¹² MRÁZ, c. d., s. 236 – 243.

¹¹³ PETRŮ, c. d., s. 711.

¹¹⁴ Kronika Sparty, ročník 1934, nečíslováno (uloženo v archivu AC Sparta Praha).

¹¹⁵ Tohoto turnaje se účastnily 4 kluby – Slavia, Sparta, DFC a SK Kladno.

utekli ze hřiště, což se zcela rozchází se starými dobrými sportovními zvyky. Diváci toto chování vypískali a doprovodili předávání poháru demonstrativním potleskem.¹¹⁶

Mnohem vyšší úroveň mělo ligové utkání hrané 7. dubna. První poločas byl velmi vyrovnaný a hráči na obou stranách se chovali neobvykle slušně. Po změně stran měla Slavia vynikající nástup a když dala v 5. minutě vedoucí branku, opanovala zcela pole a sevřela Spartu tak, že ta se jen zoufale bránila. Když však nápor Slavie překonala, podařilo se jí ve 22. minutě vyrovnat a poté se karta obrátila v její prospěch. Sparta svou převahu stupňovala až do 40. minuty, kdy padla vítězná branka. V této chvíli opět ožila Slavia, měla ještě několik dobrých šancí, ale vyrovnat již nestihla. Za Spartu dal oba góly Kolocsay, za Slavii Puč.¹¹⁷

V utkání podzimního kola ligy, které se hrálo 18. srpna zaslouženě zvítězila favorizovaná Sparta. Téměř po celou dobu zápasu měla převahu. Slavia se téměř nedostávala do šancí a brankáře Sparty ohrožovala jen zřídka. Již v první minutě vydobyl Spartě vedení Braine. Po půl hodině hry a po několika promarněných šancích Sparty vyrovnal Sobotka na 1:1. Hned po změně stran zajistil Spartě opět jednogólový náskok Zajíček. Zbývající minuty na výsledku již nic nezměnily, a tak si Sparta připsala dva body za vítězství 2:1.¹¹⁸

První ročník Národní ligy 1934/35 vyhrála Slavia o pouhý jeden bod před Spartou. Sparta si mistrovský titul prohrála posledním utkáním s AFK Kolín, který se naopak díky vítězství zachránil v lize.¹¹⁹

Chuť si Sparta po pokaženém závěru sezóny spravila ve Středoevropském poháru. Postupně přehrála Viennu, Fiorentinu, Juventus Turín a ocitla se ve finále, kde se proti ní postavil maďarský Ferencváros. V prvním zápase sice v Budapešti těsně prohrála 1:2, v Praze však nepříznivý výsledek z prvního kola zvrátila. Na nově postaveném Masarykově stadionu na Strahově zdolala před 56 000 diváky svého soupeře 3:0 a podruhé se stala vítězem Středoevropského poháru.¹²⁰ Pouť Slavie v této soutěži skončila již v druhém kole porážkou od Austrie Vídeň.

---

¹¹⁶ Pondělí Národních listů a Národa, roč. 75, č. 6, 11. 2. 1935, s. 6.

¹¹⁷ Národní politika – odpolední vydání, roč. 53, č. 98, 8. 4. 1935, s. 5.

¹¹⁸ Národní politika – odpolední vydání, roč. 53, č. 227, 19. 8. 1935, s. 5.

¹¹⁹ PETRŮ, c. d., s. 716.

¹²⁰ HOUŠKA, *Železná Sparta*, s. 150-151.

I na jaře roku 1936 byla v ligovém utkání hraném 28. května favoritem Sparta. Začala sebevědomě a předváděla pěknou hru, navíc dala i první gól. Trefil se Nejedlý. Z vedení se ale neradovala ani minutu. Klenovcovi vyklouzla z rukou střela Horáka a Vytlačil dopravil míč do prázdné brány. To otřásl sebedůvěrou Sparty, která začala hrát velmi nervózně. Ještě před přestávkou přidal druhý gól Slavie Bradáč, který na začátku druhého poločasu zvýšil na 3:1 a v průběhu několika minut si připsal ještě další branku. Sparta již dokázala výsledek pouze upravit na 2:4 po brance Zajíčka z penalty.¹²¹

Úroveň podzimního ligového derby hraného 11. října byla mizerná. Výkony nejlepších hráčů obou klubů zklamaly tak, že Asociace vůbec nevěděla, koho má vybrat do sestavy národního mužstva k nadcházejícímu zápasu s Maďarskem. Po chybě Pláničky dal první gól zápasu Kolocsay. Z vedení se Sparta netěšila dlouho. Za 4 minuty se trefil Sobotka. Tentýž hráč po přestávce zvýšil na 2:1 pro Slavii. Sparta mohla následně vyrovnat, ale Plánička vyškrábl vyloženou branku v posledním zlomku vteřiny. Sparta si šanci na srovnání skóre zkomplikovala vyloučením dvou hráčů. Nejdříve Burgr napadl vysokým skokem Svobodu a pádem na zem se zranil tak, že nemohl pokračovat. Dvě minuty nato vyloučil sudí Nejedlého pro urážku. Slavia se stáhla a po zbytek zápasu se soustředila na ubránění jednogólového vedení, což se jí podařilo.¹²² Druhý ročník Národní ligy 1935/36 vyhrála Sparta, která za sebou nechala druhou Slavii jen díky lepšímu skóre při stejném počtu 41 bodů.¹²³

Středoevropského poháru se poprvé účastnily i kluby ze Švýcarska, které sehrály kvalifikační zápasy se čtvrtými mužstvy československé, maďarské, rakouské a italské ligy. Ani jeden se do hlavní soutěže neprobojoval, takže poháru se opět účastnila 4 československá mužstva – kromě Sparty a Slavie ještě SK Prostějov a SK Židenice. Slavia v prvním kole přešla přes loňského finalistu Ferencváros, ale v druhém kole jí uštědřila porážku Austria Vídeň. Sparta dokázala, že se jí ve Středoevropském poháru daří, když se probojovala až do finále. Nejdříve vyřadila maďarský Phoebus, pak italskou Ambrosianu, ale ve finále nestačila na Austrii Vídeň. Na jejím hřišti remizovala 0:0, v odvetném zápase na Strahově se nechala porazit 0:1.¹²⁴

¹²¹ Národní politika – polední vydání, roč. 54, č. 148, 28. 5. 1936, s. 5.

¹²² Pondělí Národních listů a Národa, roč. 76, č. 41, 12. 10. 1936, s. 6.

¹²³ PETRŮ, c. d., s. 730-731.

¹²⁴ PETRŮ, c. d., s. 732-733.

Dne 7. února se na velmi rozbahněném hřišti Sparty dohrávalo finále Středočeského poháru za rok 1936. Původní termín finále byl stanoven na 1. listopadu 1936, ale kvůli vydatnému lijáku se musel zápas odložit na jiné datum. Sparta nahradila v bráně nejistého Klenovce Němcem, jenž se osvědčil. První gól padl do sítě Slavie, když se trefil Zajíček. Vyrovnávací branku dal zanedlouho Svoboda. Utkání pokračovalo mnoha šancemi na obou stranách, z žádné už ale diváci gól padnout neviděli. Naopak se tradičně množily fauly. Pohárové finále skončilo nerozhodně. Neprodužovalo se. Bylo rozhodnuto, že se utkání zopakuje.¹²⁵

Za favorita ligového zápasu, ke kterému došlo 11. dubna, se tentokrát považovala Slavia. Ta tuto roli splnila a zvítězila 2:0, ale rozhodně to nebylo bez boje a bez slušné dávky štěstí. Sparta totiž hrála lépe než se čekalo. Její mnohé střely skončily na tyči či břevně, jiné zastavil skvělými zásahy Plánička. I Slavia ovšem mohla ze svých šancí vytěžit více než dva góly, o které se postarali Sobotka s Tomanem.¹²⁶

Dne 3. srpna se opakovalo finále Středočeského poháru za rok 1936, které naposledy skončilo nerozhodně 1:1. První polovinu hry ovládla favorizovaná Slavia. Po přestávce se karta obrátila a lepším mužstvem byla naopak Sparta. I přes řadu napínavých momentů však skóre zůstávalo stále nezměněno - 0:0. Nechybělo mnoho a muselo se prodlužovat. Hráči již byli vyčerpaní, chyběly poslední dvě minuty do konce zápasu, když najednou se od břevna odrazila rána Seneckého daleko do pole k Boučkovi, který míč poslal z 25 metrů do sítě Slavie. Tato branka rozhodla o držiteli trofeje za rok 1936.¹²⁷

Ligové derby podzimní části začínající sezóny se hrálo 22. srpna a Slavia jej zahájila s velkým nasazením. Již v 2. minutě nepozorný Klenovec jen s námahou vyrazil střelu Tomana. Hned vzápětí nastřelil tyč spartánské brány Jezbera. Spartě chvíli trvalo než se rozehrála, ale byla to ona, konkrétně Radó, kdo dal první gól zápasu. Ještě před přestávkou zvýšil na 2:0 Senecký. Slavii se podařilo snížit z pokutového kopu za ruku Košťálka. Přesně mířil Kopecký. V 16. minutě druhé půle ve shluku hráčů vystřelil na bránu Sparty Jezbera. Míč se dostal za čáru, ale rozhodčí to neviděl a Slavii ochudil o gól.

¹²⁵ Pondělí Národních listů a Národa, roč. 77, č. 6, 8. 2. 1937, s. 6.

¹²⁶ Pondělí Národních listů a Národa, roč. 77, č. 15, 12. 4. 1937, s. 6.

¹²⁷ Národní listy, roč. 77, č. 211, 4. 8. 1937, s. 5.

Žádného dalšího gólu už se fanoušci nedočkali a z výhry 2:1 se tedy radovala Sparta. Bylo to poslední derby, ve kterém hájil bránu Slavie legendární František Plánička.¹²⁸

Po podzimní části ligy 1936/37 vedla Sparta o jeden bod před Slavií, ligu však nakonec po vydařené jarní části vyhrála Slavia se sedmibodovým náskokem. Na poklesu formy mužstva Sparty se asi nejvíce podepsal odchod Raymonda Braina. Ačkoli měl tento hráč podepsanou smlouvu na další dva roky, po skončení podzimní části ligy odjel na návštěvu k rodině do Antverp. Po Novém roce měl být zase zpátky, ale z Belgie od něj přišel vzkaz, že je nemocný, a tudíž nepřijede. Později se toto tvrzení o nemoci ukázalo jako nepravdivé. Braine se již vrátit nehodlal, chtěl hrát za antverpský Beerschot. Ještě dlouho se pak problém s odchodem tohoto hráče řešil mezi československou a belgickou fotbalovou asociací, nic to však nezměnilo na tom, že Sparta nadobro ztratila skvělého středního útočníka.¹²⁹ Najít srovnatelného nástupce nebylo vůbec jednoduché a spartánské funkcionáře toto hledání zaměstnávalo ještě dlouho. Naopak tým Slavie se rozšířil o jednoho po další léta nenahraditelného hráče. Po dvou letech snažení získala Slavia z vídeňské Admiry Josefa „Pepiho“ Bicana.¹³⁰

Ve Středoevropském poháru, rozšířeném v tomto roce o kluby z Rumunska a Jugoslávie, se Spartě ani Slavii nedařilo. Slavia vypadla v prvním kole s Ferencvárosem, Sparta s Admirou Vídeň. Mnohem významnějším počinem byla účast Slavie na turnaji pořádaném při příležitosti světové výstavy v Paříži 1937, na kterou bylo pozváno osm evropských klubů – Austria Vídeň, FC Bologna, londýnská Chelsea, maďarský Phoebus, francouzský Olympique Marseille, FC Sochaux a pražská Slavia. V této skvělé konkurenci vybojovala Slavia třetí místo.¹³¹

Dočasně zanikl Pohár Středočeské župy, v jehož rámci se obě pražská „S“ často střetávala, neboť asociace byla přesvědčena o tom, že musí dojít k jeho reorganizaci. Asociace vypracovala nový pohárový řád a založila Československý pohár. K sehrání prvního ročníku však nedošlo, schylovalo se totiž k „Mnichovu“.¹³²

---

¹²⁸ Pondělí Národních listů a Národa, roč. 77, č. 34, 23. 8. 1937, s. 5.

¹²⁹ HOUŠKA, *Železná Sparta*, s. 164.

¹³⁰ MRÁZ, c. d., s. 268.

¹³¹ PETRŮ, c. d., s. 749.

¹³² Tamtéž, s. 740, 751.

Výsledek ligového zápasu z 13. února se stal senzací jarní části soutěže. Slávisté podali matný výkon a za celých 90 minut hry téměř neohrozili branku Sparty. Sparta hrála stabilně, celý zápas udávala tempo, ale není pochyb, že poměr branek by pro červenobílé dopadl příznivěji, kdyby jejich bránu hájil Plánička. Jeho náhradník Bureš byl největší slabinou týmu. Spartané to velice rychle postřehli a snažili se z každé příhodné pozice střílet na bránu. První branka Sparty padla již ve 2. minutě zásluhou Boučka. Slavia vyrovnala střelou Bicana. Pak již dávali góly pouze Spartané – postupně se trefil Radó, Říha, Nejedlý a Zeman. Utkání tak skončilo vysokou výhrou Sparty 5:1.¹³³

Podzimní ligový zápas hraný 30. října byl prvním utkáním Slavie v sezoně, zatímco Sparta již za sebou měla tři utkání. Tým Sparty působil mnohem jistěji a první čtvrt hodinu snadno pronikal před bránu soupeře. Poté se převaha zvrtila na stranu Slavie a v této části hry také zásluhou Bicana padl jediný gól. Po změně stran se obraz hry opět proměnil. Sparta útočila a hosté na to odpovídali jen náhlými výpady. Přesto obrana Slavie dokázala náskok z první půle udržet. Odrazila poslední útočné akce rudých a zachránila první body.¹³⁴

Národní ligu 1937/38 podle očekávání vyhrála Sparta, která svůj čtyřbodový náskok z podzimu ještě o tři body zvýšila a o 7 bodů tak předstihla svého věčného rivala. Podzimní kola soutěže 1938/39 byla silně ovlivněna politickými událostmi z konce září 1938, které způsobily, že řada zápasů se musela přeložit na jaro.¹³⁵

Slavia konečně prolomila smůlu, která ji provázela ve Středoevropském poháru. Zatímco Sparta byla vyřazena v prvním kole, Slavia se probojovala přes jugoslávský Beogradski, italskou Ambrosianu a Genovu až do finále, kde se utkala s Ferencvárosem. V Praze s ním remizovala 2:2 a pro odvetný duel jí nikdo nedával mnoho šancí. Přesto v Budapešti zvítězila 2:0 a konečně pozvedla pohár pro vítěze této soutěže.¹³⁶

3.3. Shrnutí vzájemných duelů

Kromě jediné výjimky, ročníku 1927/28, kdy ligu vyhrála Viktoria Žižkov, patřil v období mezi válkami ligový titul buď Spartě, nebo Slavii. Zároveň se z těchto týmů

¹³³ Pondělí Národních listů a Národa, roč. 78, č. 7, 14. 2. 1938, s. 5.

¹³⁴ Národní listy - večerní vydání, roč. 78, č. 299, 31. 10. 1938, s. 3.

¹³⁵ PETRŮ, c. d., s. 757-759.

¹³⁶ Tamtéž, s. 759.

rekrutovala většina internacionálů, kteří v dresu Československa nebo v klubových barvách dokázali našemu fotbalu v zahraničí vydobýt mnoho cenných úspěchů. Taková nadvláda dvou klubů byla v Evropě něčím neobvyklým. Proto i jejich vzájemné duely byly ojedinělé a stávaly se každoročně vrcholem sezony. V těchto utkáních se nedal nikdy očekávat běžný výkon, ať už po stránce technické či taktické, tedy takový výkon, jaký Sparta i Slavia předváděly v ostatních zápasech. Důležitost a význam zápasů měly většinou velký vliv na psychiku hráčů, kteří často v zápalu boje zapomínali na běžné prostředky k docílení úspěchu. Hráči se navíc navzájem velmi dobře znali, a nemohli tak využít triků, jimiž vítězili nad jinými soupeři.

Během let 1918-1938 spolu hrála Sparta se Slavií celkem 68 utkání. Sparta se radovala z výhry 27x, Slavia zvítězila v 26 zápasech. Smírně se rozešli oba soupeři celkem 15x. Skóre je také poměrně vyrovnané – 123:111 ve prospěch Sparty.

V letech 1918-1922 byla Sparta uznávána za nejlepší mužstvo Evropy. Porážela každého, s kým se utkala. Slavia jí v těchto letech nedokázala vzdorovat, ačkoli tu a tam se jí nad lepším soupeřem zvítězit podařilo. Roku 1923 většina hráčů Sparty dosáhla svého vrcholu. Výkonnost týmu poklesla a Slavia ji začala rychle dohánět. Síly se vyrovnaly a od té doby se jen obtížně tipovalo, kdo v derby zvítězí. Někdy měla lepší období Slavia, jindy Sparta, rozdíl již však nikdy nebyl tak propastný a i favorizovaný tým často podlehl podceňovanému.

Sparta a Slavia se hodně odlišovaly svým herním projevem. Sparta platila za „tvrdé mužstvo“, mnoho zápasů vyhrála díky bojovnosti a obětavosti svých hráčů, kteří se však bohužel často dopouštěli i hrubých faulů. Slávisté hráli mnohem líbivější a techničtější fotbal, počínali si slušněji, ale někdy jim k úspěchu scházela právě ona bojovnost. Mnoho vítězství Slavia vytěžila také díky výkonům svých brankářů – 14 let za ní chytal jeden z nejlepších gólmanů Evropy František Plánička, za nějž mohl klub v případě jeho zranění či výpadku formy využít náhradníka Josefa Štaplíka, rovněž výborného brankáře. Sparta tolik štěstí neměla, na postu gólmanů se vystřídalo mnohem více mužů, kteří nedosahovali takových kvalit jako zmíněný tandem Slavie.

Několikrát se utvořilo mužstvo kombinované z hráčů Sparty a Slavie, které si do Prahy pozvalo kluby z Anglie. V roce 1928 přijel tým Blackburn Rovers, v roce 1935 dvakrát Manchester City, jednou Stoke City a Sheffield Wednesday, v roce 1936 FC Liverpool a v roce 1938 Wolverhampton Wanderers.¹³⁷

---

¹³⁷ Kronika Sparty, ročník 1938, nečíslováno (uloženo v archivu AC Sparta Praha).

3. 4. Josef Laufer a Ferdinand Scheinost

Když jsem pojednávala o jednotlivých derby, zmiňovala jsem se o řadě fotbalistů; nejsou to ale jen hráči, kdo se stará o úspěchy svých týmů. Nepostradatelnými osobnostmi v období první republiky byli pro Spartu a Slavii jejich mezinárodní sekretáři – Ferdinand Scheinost (od roku 1903 člen Sparty) a Josef Laufer (člen Slavie od roku 1909). Tito funkcionáři pro své kluby získávali ty nejlepší hráče a díky znalosti cizích jazyků sjednávali mezinárodní zápasy doma i v zahraničí. Zájezdy do ciziny s hráči i absolvovali. Lze konstatovat, že si byli navzájem soupeři. Laufer na Scheinosta vzpomíná takto: „*Byl to z gruntu dobrý člověk, ale když šlo o jeho milovanou Spartu, neznal bratra, nedbal řádů a neměl slitování ani s nejlepším přítelem.*“¹³⁸ Podobným způsobem hájil zájmy Slavie i Laufer. V roce 1925 proti sobě Sparta se Slavií vedly novinovou kampaň plnou vzájemných žalob a osočování. Hlavními postavami tohoto boje byli Laufer se Scheinostem. Čtenář tehdejších sportovních rubrik musel mít pocit, že se oba muži musí nenávidět. Nebyla to pravda. Novinář Karel Kučera na toto období vzpomíná na stránkách knihy *Byl jednou jeden Vlasta...* takto: „*Vypadalo to, že zavraždí jeden druhého, já je však nachytil v družné zábavě v nočním baru Dodo.*“¹³⁹

Oba nebyli jen sportovními funkcionáři, ale také žurnalisty. Scheinost pracoval od roku 1923 jako novinář v Českém slově, v roce 1927 odešel a nastoupil do sportovní redakce bulvárního deníku Polední list.¹⁴⁰ Po odstoupení Jiřího Stříbrného z postu předsedy Sparty začal Scheinost na stránkách tohoto periodika kritizovat nové vedení. Situace vyvrcholila v roce 1930, kdy jeho útoky gradovaly. Výbor Sparty Scheinosta vyloučil z klubu a zrušil i jeho čestné členství, které mu bylo uděleno za zásluhy a věrnost.¹⁴¹ Na protest proti tomuto kroku z klubu vystoupil i Vlasta Burian, velký mecenáš a fanoušek Sparty. Toto demonstrativní gesto ještě podpořil vstupem do konkurenční Slavie, kde založil tzv. Burianovu XI.¹⁴² V roce 1940 Scheinost vydal knihu *Slavné postavy naší kopané*, ze které čerpají autoři publikací o fotbale dodnes. Laufer byl redaktorem německého Prager Presse, ale psal referáty i do dalších novin a to již v době, kdy řada tiskovin ještě ani neměla sportovní rubriky. V roce 1926 jej vedení Slavie odsunulo na „vedlejší kolej“. Sehrál totiž negativní roli při přestupu Silného ze Slavie do Sparty. Laufer

---

¹³⁸ LAUFER, c. d., s. 71.

¹³⁹ ČERNÝ, R. I.: *Byl jednou jeden Vlasta...*, Praha 1991, s. 49.

¹⁴⁰ JEŘÁBEK, L.: *Český a československý fotbal. Lexikon osobností a klubů. 1906-2006*, Praha 2007, s. 179.

¹⁴¹ PETRŮ, c. d., s. 631-632.

¹⁴² HOUŠKA, *Železná Sparta*, s. 116-118.

mu prý poradil jak ze Slavie odejít a ještě stihnout odjet na památný zájezd Sparty do Severní Ameriky. V témže roce se na něj ale usmálo i štěstí. Komentoval první přímý přenos fotbalového utkání v rozhlase a od té doby se bez jeho komentáře neobešel žádný důležitý zápas (pro posluchače se stal nezapomenutelným hlavně díky zápasům Středoevropského poháru a světových šampionátů). Komentoval i hokejové zápasy a pomohl tím tento sport zpopularizovat. Za války se odmlčel,¹⁴³ ale po ní se ke komentování opět vrátil. V padesátých letech začal ztrácet zrak, přesto u sportu zůstal. Působil v redakci ČTK, publikoval, pořádal stovky přednášek a besed a také se podílel na přípravě filmů a televizních pořadů se sportovní tematikou. Dlouhá léta byl členem Českého, potom Československého olympijského výboru.¹⁴⁴

3. 5. Role rozhodčích

Úlohu rozhodčích v době, o níž pojednávám, považuji za velmi nevďěčnou, vyžadující velkou dávku psychické odolnosti. Soudce neměl k dispozici žluté ani červené karty, jediným trestem pro hráče bylo jeho vyloučení nebo kopání penalty. Jenže zápasy, a pražská derby dvou „S“ obzvlášť, se hrály od začátku velmi zaníceně, fauly se to jen hemžilo a rozhodčí, pokud by chtěl být spravedlivý, musel by odpískat spoustu penalt a vyloučit většinu hráčů, což prostě nešlo. Proto často přivíral oči nad hrubými zákroky hráčů jedné či druhé strany. Často se tak stalo, že jednomu mužstvu odpouštěl více než druhému, za což si pak od hráčů i od fanoušků musel vyslechnout mnoho nehezkých nadávek. „*Fotbalová hra se kromě jiného stala ventilem uvolňujícím přetlak energie, vášní a instinktů. Bylo třeba najít pachatele, který je za všech okolností vinen. Strůjcem všeho zla byl jednou provždy ustanoven rozhodčí.*“¹⁴⁵ Speciálně českoslovenští hráči měli v cizině v tomto ohledu velmi špatnou pověst. Často se cítili ukřivdění, vinu svalovali na rozhodčího a uchýlovali se k nejružnějším protestům. Toto tvrzení dokládá například chování našich fotbalistů v již zmiňovaném finále olympijského turnaje v Antverpách roku 1920.

Události po nevydařeném finále Poháru středočeské župy mezi Spartou a Slavií hraném 28. dubna 1928, jež rozhodčí Cejnar ukončil v 35. minutě kvůli protestům Kádí, ukazují, že rozhodčím nebyla nakloněna ani Středočeská župa. Rozhodla totiž o vině

---

¹⁴³ Během okupace dokonce kolovala nepravdivá zpráva o jeho sebevraždě.

¹⁴⁴ ZÁPOTOCKÝ, c. d., s. 85.

¹⁴⁵ HOUŠKA, *Železná Sparta*, s. 104.

Cejnara, nikoli Kádi. V podstatě tím uznala, že je normální odporovat sudímu. Sbor rozhodčích ze solidarity k Cejnarovi prohlásil, že žádný z jeho členů není ochoten soudcovat opakovaný zápas. Funkcionáři Slavie a Sparty se proto dohodli na teplickém Dubenovi z německého svazu rozhodčích. Výstižně se k tomuto kroku vyjádřil sportovní týdeník Star: „*Žádný náš soudce nechce totiž již match Sparta – Slavia řídit a poněvadž oba kluby s pravou českou vytrvalostí vidí v domácích lidech jen špatné a chybující sportsmany, je soudce zápasu vždy kamenem úrazu. Je to více než trapné a my adresujeme těm, kteří dovedou pro silně chybující soudce z ciziny psáti objektivní kritiky následující: buďte spravedliví k těm, kteří nezištně a rádi úkol soudcovati fotbalové zápasy na se vzali a pamatujte, že bližší vždy košile než kabát a že tupením svých lidí vyvoláte animositu i za hranicemi a pak budeme mít dobrých soudců dost. Snižováním vlastních dobrých lidí, případně i urážením jich podařilo se znechutiti beztak nevděčný úřad mnohých, kteří mohli býti jinak soudci příkladnými.*“¹⁴⁶

Výkonům rozhodčích se novináři ve svých referátech věnovali vždy alespoň na několika řádcích. Většinou jim leccos vytýkali, ale dokázali i chválit. Často na sudí apelovali, aby se nebáli řídit zápasy spravedlivě, bez ohledu na ostatní okolnosti. „*Více rozhodnosti a odpovědnosti, páni rozhodčí, nebojte se hněvu hráčů, ale bojte se hněvu nestranných diváků, kteří jsou svědomím sportu.*“¹⁴⁷ Jen málokterý rozhodčí se ovšem dokázal takto chovat, chyběl zkrátka respekt hráčů i okolí, jenž je k správnému vykonávání této funkce potřeba.

---

¹⁴⁶ Star, č. 46, 13. 11. 1928, s. 2.

¹⁴⁷ Pondělník Národních listů. Ráno, roč. 69, č. 14, 8. 4. 1929, s. 3.

4. Hospodářské a sociální aspekty fotbalu

4. 1. Podpora sportu v Československu

Stát sice sport nezavrhoval, ale také jej příliš nepodporoval. Pokud jde o kopanou, chtěl na ní hlavně vydělat. Kluby byly zatíženy mnoha daněmi, musely platit zemskou dávku, dávku za hlášení zápasů, daň z obratu, policejní poplatky a různé další daně. Kopaná navíc představovala v tehdejších sportovních klubech po hospodářské stránce hybnou sílu. Ze zisků z fotbalových utkání se podporoval i provoz dalších sportovních odvětví, která se netěšila takové oblibě veřejnosti a sama na sebe nedokázala vydělat – jednalo se například o hokej, atletiku nebo lyžování. Z čeho tedy kluby na své fungování získávaly peníze? Při absenci sponzorů v dnešním slova smyslu pokladny plnily hlavně příjmy z diváckých návštěv. Pokud jde o Spartu a Slavii, vydělávaly hlavně na zápasech Středoevropského poháru. Vzhledem k tomu, že v roce 1934 převyšovaly roční rozpočty těchto mužstev 2,5 milionu korun, přičemž odvod povinných zemských dávek činil „pouze“ půl milionu, nebyla na tom Sparta se Slavií tak špatně; každoročně zbývalo ještě dost peněz například na nákup nových posil.¹⁴⁸

Venkovské kluby si musely vystačit s mnohem menším rozpočtem a přežívaly díky ligové soutěži a zahraničním zájezdům. Podle řádů si soupeři rozdělovali čistý zisk půl na půl, přičemž na případné ztrátě se hostující celek nepodílel. Když hrála mužstva z vesnic v Praze, přišla si na docela slušné peníze. Vstupné sice nebylo tak vysoké, ale fanoušků chodilo velké množství. Když hrály venkovské kluby v Praze, odvezly si až dvacet tisíc korun, v dalších fotbalových metropolích – v Brně, Plzni nebo na Kladně – polovinu.¹⁴⁹

Činovníci klubů se přesto snažili situaci změnit a zapojit do financování sportu více stát. Dne 18. září 1927 prošel Prahou velký demonstrační průvod, jehož zástupci předali poslanecké sněmovně i primátorovi Prahy memorandum upozorňující na naprostý nezájem příslušných činitelů o sport a tělesnou výchovu. Zástupci byli přijati a politici jim přislíbili, že memorandum projednají. K tomuto účelu zřídili Sportovní výbor Národního shromáždění, který vytvořilo šest zástupců vládních stran. Bohužel se sešel jen párkrát a pak přestal fungovat zcela. Počet klubů i aktivních hráčů přesto stoupal. V roce 1922 měla

---

¹⁴⁸ ZIKMUND, Z.: *Fotbal ve stínu Duceho*, Praha 2004, s. 140.

¹⁴⁹ Tamtéž, s. 24.

ČSAF 1049 klubů s 38 051 hráči, v roce 1928 již disponovala 39 930 fotbalisty, v roce 1930 57 284 hráči a v roce 1936 109 486 hráčů.¹⁵⁰

4. 2. Sportovní zpravodajství

Na počátku 20. století se tisk tělovýchově a sportu příliš nevěnoval. Vycházelo pouze několik menších týdeníků sloužících hlavně zájmům větších klubů. Až v roce 1902 začal být vydáván list věnovaný všem sportovním odvětvím – Sport a hry. V těchto letech měli sportovní novináři značné potíže s názvoslovím, protože český jazyk neznal výrazy, která používala většinou anglicky psaná pravidla jednotlivých sportovních odvětví, která u nás vznikala. Ve fotbalovém názvosloví se objevovala slova jako kopáč (hráč kopané), strážce branky (brankář), předák (útočník), svobodný kop (volný kop) nebo míčiště (hřiště).¹⁵¹

K velkému pokroku ve sportovním zpravodajství došlo po první světové válce. Rok 1919 přinesl obnovu sportovního života. Znamenal také zvýšení zájmu veřejnosti o činnost československých sportovců doma i v zahraničí. Nastala nutnost řádné organizace sportovních zpráv. Československá tisková kancelář nejevila v prvních poválečných letech o sport zájem, a tak bylo vše na novinářích a samotných sportovcích. Vedoucí výprav dostávali za úkol poslat telegram nebo zprávy zatelefonovat. Zpravodajství však bylo nedokonalé, často velmi neobjektivní. Odesílatelé v souladu se svými zájmy totiž informace zkreslovali. Například vysvětlovali či omlouvali utrpěné porážky nepřesnými, někdy dokonce nepravdivými údaji. Teprve pozvolným zaváděním sportovního zpravodajství do Československé tiskové kanceláře docházelo ke zlepšení situace.

V roce 1924 vznikl Radiojournal, předchůdce dnešního Českého rozhlasu, jenž se zpočátku o sport rovněž příliš nezajímal. V sobotu ohlašoval nedělní podniky, v neděli večer hlásil jejich výsledky. K prvnímu přímému přenosu sportovní události z místa děje došlo 3. října 1926, kdy se na Letné konalo utkání Slavie s maďarskou Hungarií. V roce 1929 rozhlas přikročil dokonce k vysílání fotbalových zápasů ze zahraničí. Prvním střetnutím vysílaným z ciziny se stal souboj Slavie s First Viennou ve Středoevropském poháru. Ač se sportovní reportáže po technické stránce slibně rozvíjely, hrozilo jim nebezpečí ze strany fotbalového ústředí a velkých klubů, jež se obávaly poklesu návštěv

---

¹⁵⁰ PONDĚLÍK, c. d., s. 25.

¹⁵¹ Národní muzeum – Archiv oddělení dějin tělesné výchovy a sportu, Fond Josef Laufer, karton č. 3, inv. č. 124, Různé rukopisy bez nadpisu.

vysílaných zápasů a požadovaly nadměrné náhrady. Četné chystané přenosy se neuskutečnily, neboť požadavky ústředí a klubů stále rostly. Ač pro ně přenosy znamenaly propagaci, neváhaly mnohdy vymáhat značné částky za souhlas k přenosu.¹⁵² Je tedy vidět, že už tenkrát hrály v československé kopané svou roli finance.

4. 3. Mecenáši

Fotbalové kluby nebyly za první republiky sponzorovány stejným způsobem jako dnes, kdy je hlavním cílem firem dotujících sportovní mužstva udělat si dobrou reklamu. Dříve přispívali mecenáši svým oblíbeným týmům hlavně proto, že je s nimi cosi pojilo, že je měli rádi. Tito „sponzoři“ se většinou rekrutovali z bývalých hráčů klubu nebo funkcionářů. *„Bylo to kouzlo klubového života ve Slavii, Spartě a Viktorce, které způsobilo, že hráči postupem doby srostli se svými kluby, že členstvo s mužstvy tvořilo velkou rodinu. A nebyly to jen večírky, nýbrž to přátelství bylo ukované i vzájemnými ochotami a podporou v občanském životě.“*¹⁵³ Hráči, kteří již přestali aktivně hrát, se i nadále účastnili klubového života. Pokud se některému z nich v nové živnosti dařilo, nezapomněl na své někdejší spoluhráče či činovníky klubu. Karel Fallada, bývalý hráč Sparty, byl například povoláním řezník a jeho živnost mu po ukončení kariéry dobře vynášela. Pro mužstvo Sparty tedy pravidelně pořádal nákladné hostiny. Bývalý brankář Sparty Jan Zadák měl pro změnu úspěšnou stavební firmu a nezdráhal se vynaložit část financí například na pořádání večírků po zápasech.¹⁵⁴ Takto však vypadaly pouze prvopočátky mecenášství, kdy ještě ve fotbale neplatil profesionalismus a hráči za své výkony nedostávali plat.¹⁵⁵ Pozdější mecenáši již nepodporovali kluby jen výše zmíněnou formou, ale i penězi. Nevypláceli ovšem klubu každoročně určitou sumu, ale spíše před důležitým utkáním fotbalistům pro větší motivaci slibovali částku za každý vstřelený gól, v případě turnajů byli hráči mecenášem ohodnoceni za postup do dalšího kola a podobně.

Největšího podporovatele měla Sparta v osobě Vlasty Buriana, jejího brankáře a následně člena výboru. Nejenže vyplácel hráčům nejružnější prémie, ale pořádal pro ně také večírky, kde je bavil komickými scénkami; od roku 1920 dokonce pravidelně

---

¹⁵² Národní muzeum – Archiv oddělení dějin tělesné výchovy a sportu, Fond Josef Laufer, karton č. 3, inv. č. 113, Bez nadpisu – o sportovním zpravodajství v novinách i rozhlase.

¹⁵³ SCHEINOST, c. d., s. 50.

¹⁵⁴ Tamtéž, s. 50-65.

¹⁵⁵ Hráči peníze sice oficiálně nedostávali, ale i tak největší hvězdy nehrály zadarmo. Vyplácely se prémie při zahraničních zájezdech – cestovné a diety. Vzhledem k tomu, že zájezdů se během roku konalo poměrně hodně, na nějaké peníze si fotbalisté určitě přišli.

organizoval Karneval Sparty, nejvýznamnější sportovní masopustní akci. V roce 1931 ze Sparty odešel; přestoupil do Slavie, kde založil Burianovu IX. Toto mužstvo bylo složeno z internacionálů, kteří již za Slavii nehráli. Burian zastával názor, že o tyto zasloužilé hráče by se měl klub po ukončení jejich kariéry postarat lépe, než se tomu dělo. Se svou jedenáctkou jezdil po Čechách, dosahoval skvělých výsledků a výnosy z utkání rozdělával mezi hráče, čímž podpořil svou ideu o lepším finančním zaopatření bývalých hvězd. Vítězství Burianovy jedenáctky však brzy začala vzbuzovat závist. Soupeři se začali předstihovat ve snaze porazit mužstvo Vlasty Buriana za každou cenu a utkání byla stále tvrdší a pro hráče nebezpečnější. Komik proto tým radši rozpustil. V roce 1934 Spartě shořel stadion a Burian neváhal opět přispěchat s pomocí. Ve svém divadle hrál představení (například komedii *Komu Bůh dá úřad*), jejichž výtěžek putoval na výstavbu nové tribuny. I za druhé světové války pomáhal fotbalistům tím, že je zaměstnával u sebe v divadle, aby nemuseli odejít na nucené práce do Německa.¹⁵⁶

Slavia měla podobného mecenáše v osobě ředitele Agrární banky Karla Weignera, který byl v letech 1934-37 jejím předsedou. Weigner hrál významnou roli ve Svobodově aféře z roku 1930. Aby Svoboda ve Slavii zůstal, zajistil výbor klubu tomuto hráči 2 000 korun měsíčně; další 2 000 korun mu každý měsíc vyplácel Weigner ze svého.¹⁵⁷ Jiný mecenáš Slavie, chmelový magnát pan Valoušek, zdatný obchodník a multimilionář, stál přímo v jejím čele.¹⁵⁸ Připlácet prémie za vstřelené góly přislíbil v roce 1934 Josefu Bicanovi dokonce ředitel Živnobanky, jež tehdy měla v ekonomice rozhodující vliv a vlastnila takřka polovinu průmyslu. Tito vlivní lidé zároveň neměli problém sehnat pro hráče dobré pracovní místo. Řada slávistů pracovala v magistrátních, bankovních, železničních nebo poštovních službách.¹⁵⁹ Takto hráčům pomáhal především náčelník Slavie Sláva Bukolský. I Sparta dokázala svým hráčům zajistit dobré posty, jejím letitým předsedou byl totiž major vládního vojska Tesař, jenž byl rovněž velmi vlivným mužem.¹⁶⁰ Slavia však v tomto ohledu byla o poznání mocnější a příslibem dobrého místa v bance přetáhla Spartě několik hráčů – například Jana Vaníka nebo Františka Kolenatého.¹⁶¹

---

¹⁵⁶ ČERNÝ, c. d., s. 25-63.; HOUŠKA, *Železná Sparta*, s. 117-118.

¹⁵⁷ ZIKMUND, c. d., s. 102.

¹⁵⁸ ZÁPOTOCKÝ, c. d., s. 4.

¹⁵⁹ ZIKMUND, c. d., s. 36.

¹⁶⁰ ZÁPOTOCKÝ, c. d., s. 4.

¹⁶¹ SCHEINOST, c. d., s. 65, 120.

Kluby však těžily nejen z přízně obchodníků, ale také politiků. Především Slavia, za niž hrál v mládí kupříkladu Edvard Beneš,¹⁶² se těšila přízni osobností z vysokých kruhů včetně rodiny prezidenta Masaryka.¹⁶³ V jejím čele ve 20. letech stanul dokonce pozdější ministerský předseda Milan Hodža.¹⁶⁴ Řeči o tom, že byla „hradním“ či „vládním“ mužstvem jsou však zcestné. Již před válkou sice psala sportovní rubrika Práva lidu o Spartě důsledně jako o dělnickém klubu a o Slavii jako o buržoazním, jednalo se však spíše o způsob boje proti slávistické nadvládě v ČSF, proti které se budovala opozice, jež měla vyrůstat hlavně z dělnického prostředí.¹⁶⁵ Po obecních volbách v roce 1919, kdy zvítězila levice, se toto rozlišování prosazovalo ještě více, ale nezakořenilo zcela. Jisté opodstatnění ale mělo. Slavia totiž vznikla jako studentský klub, tedy mužstvo „inteligence“, k němuž se v počátcích hlásili lidé z „lepších“ vrstev. Naopak Sparta měla ve svých řadách více řemeslníků a učňů. Tvzení, že je Sparta klub proletářský a Slavia tým buržoazní, se však vžilo až za vlády KSČ.¹⁶⁶

I Sparta se v této éře těšila přízni mocných politiků. Funkci předsedy klubu řadu let vykonával místopředseda Československé strany socialistické Jiří Stříbrný. To, jak byl klub s osobou tohoto muže propojen, se ukázalo po roce 1926, kdy se Stříbrný se svou národně socialistickou stranou rozešel. V důsledku toho se z vůdčího a vlivného politika velké politické strany stal opozičníkem, který díky svému politickému směřování upadal u sportovní veřejnosti i vládních činitelů do nemilosti, čímž stahoval ke dnu i Spartu. Klub se dostal do vnitřní krize, která se odrazila i na nevyrovnaných výkonech mužstva. V roce 1928 jej sice Sparta i po jeho politickém pádu zvolila znovu předsedou, ale jejich vzájemný rozchod byl jen otázkou času.¹⁶⁷ V roce 1930 se stal předsedou klubu jeden z hlavních politických protivníků Stříbrného, národně-socialistický poslanec J. Šeba.¹⁶⁸ Jestliže kluby těžily z přízně politiků, ti na oplátku využívali popularitu týmů ve svých volebních kampaních, když se hlásili ke klubové příslušnosti toho či onoho mužstva.

Mecenáši byli pro kluby velmi důležití, protože už tehdy hrály ve fotbale peníze velkou roli a kdo jimi nedisponoval, nemohl pomýšlet na výraznější úspěch. Dokonce se již tehdy objevovalo uplácení. V české lize sice žádný případ zaznamenán nebyl, ale na mezinárodním poli ano. Na počátku šedesátých let při oslavách šedesátých let

---

¹⁶² Národní muzeum – Archiv oddělení tělesné výchovy a sportu, fond Fotbal, karton č. 22, inv. č. 1975, Památník československého fotbalu, r. 1945, s. 4.

¹⁶³ ZÁPOTOCKÝ, c. d., s. 5.

¹⁶⁴ PONDĚLÍK, c. d., s. 29.

¹⁶⁵ PETRŮ, c. d., s. 449.

¹⁶⁶ ZÁPOTOCKÝ, c. d., s. 5.

¹⁶⁷ PETRŮ, c. d., s. 631.

¹⁶⁸ Tamtéž, s. 655.

Československého fotbalového svazu o tom hovořil Josef Laufer: „*Při cestách s našimi fotbalisty v zahraničí jsem poznal, jak se střežilo, aby se vždy slušně bojovalo. Ve světě totiž běhala řada fotbalových šíbrů, kteří z výdělečných důvodů chtěli zápasy kupovat. Například v roce 1935 se tak hrálo potřetí semifinále Středoevropského poháru Sparta – Juventus... Vedoucí Sparty mi dali za úkol střežit rozhodčího, aby se k němu nedostali italští kuplíři.*“¹⁶⁹ O českém fotbale Laufer mluvil v superlativech a tvrdil, že se zde bojovalo vždy čestně. Toto tvrzení se však nedá stoprocentně potvrdit ani vyvrátit. Na základě toho, že žádný případ nebyl odhalen, se nedá říci, zda opravdu k úplatkářství nedocházelo.

4. 4. Finanční zázemí hráčů v klubech

Jak vyplývá z předchozích řádků, většina hráčů chodila kromě fotbalu do práce. Do zavedení profesionalismu to ani jinak nešlo, ale i poté by se většina fotbalistů samotným hraním kopané neuživila. Minimální výše platu profesionála totiž činila pouhých 200 korun měsíčně a to ještě většina klubů neměla na vyplacení tohoto obnosu dostatek finančních prostředků. Do zaměstnání museli chodit i trenéři. Teprve po pracovní době mohli jít fotbalisté na hřiště. Trénink měl menší intenzitu, neuznávali se individuální, tělocvikářské a atletické nácviky, naopak se mnohem více hrálo. Pokud klub odjel na delší zájezd, vyjednal pro členy družstva volno, často však byli hráči nuceni vybrat si svou dovolenou.¹⁷⁰

Fotbalisté, jež získala Sparta nebo Slavia, si mohli být jisti, že si tímto přestupem zabezpečí slušné živobytí. Vedení jim zajistilo nejen dobrý příjem (lišil se samozřejmě podle výkonnosti), ale také zaměstnání. Pokud měl hráč zájem, zaplatilo mu školu nebo večerní kurzy, aby se mohl ucházet o lepší práci. V případě Kádí, který žil se svou matkou a bratrem ve velmi nuzných podmínkách, ale přesto nechtěl pracovat, ale dále studovat, zřídil klub alespoň kantýnu pro jeho matku, z jejíž výnosů mohla syna živit. V tomto kiosku vedle spartánské tribuny se poté konalo mnoho vyhlášených spartánských večírků.¹⁷¹

Nejlépe se dařilo reprezentantům národního mužstva. Jakožto nejlepší hráči pobírali ve svých klubech vysoké platy a při úspěšném reprezentování Československa si na

---

¹⁶⁹ Národní muzeum – Archiv oddělení tělesné výchovy a sportu, fond Fotbal, karton č. 22, inv. č. 1981, Kopaná. 60 let, č. 10, říjen 1961, s. 17.

¹⁷⁰ BRŮNA, O. – HEMELE, O.: *Sešíváné legendy*, Třebíč 1998, s. 28-29.

¹⁷¹ ČERNÝ, c. d., s. 26.

prémiiích mohli přijít na další slušnou částku. Samozřejmě, že nehráli za národní tým kvůli penězům, ale i tak je finanční ohodnocení určitě potěšilo. Před odjezdem na mistrovství světa 1934 slíbili funkcionáři hráčům stokorunu za každý den šampionátu a pětisetkorunové prémie v případě výhry, před čtvrtfinálovým duelem prémie zdvojnásobili na tisícovku, před semifinále dokonce na dva tisíce. V případě, že by naši borci bývali dobyli titul mistrů světa, dostali by od továrníka Bati každý 20 000 korun. Dále měli od lázeňské a hotelové společnosti Kupari slíben třítydenní pobyt v Dubrovniku, od švýcarské firmy Wyler hodinky, od módních domů Oasa popelínové košile, atd.¹⁷²

Na tomto šampionátu se neustále hovořilo o tom, kdo je nejlepším brankářem světa, jestli Plánička, nebo Španěl Ricardo Zamora. Zajímavé je srovnat jejich platy. Zamora, hrající za španělský Español, pobíral již v polovině dvacátých let v přepočtu asi 8 000 korun měsíčně. Plánička, hrající za Slavii, vydělával v téže době 300 korun týdně plus prémie. I s odměnami však zdaleka nedosahoval ani poloviny Zamorovy mzdy.¹⁷³ Z toho lze usuzovat, že platy i v těch nejbohatších českých klubech nebyly tak vysoké jako v západní Evropě. Postupem let mzdy rostly. Plánička ke konci kariéry dostával až 2 800 korun měsíčně a navrch prémie činící 200 korun za vítězství v lize, tisíc korun v derby a ještě zhruba stejná odměna ho čekala za postup ve Středoevropském poháru. Platily se ale i pokuty za nepovedená důležitá utkání v řádech několika stovek korun.¹⁷⁴ Kolik přesně si Sparťané a Slávisti i s prémiemi, pokutami a různými odměnami od mecenášů vydělali, se zjišťuje velmi obtížně. Hráči ani kluby se tím příliš nechlubili, neboť u části veřejnosti stále převažoval názor, že kopaná by měla být provozována zadarmo a jedinou odměnou by měl být požitek ze hry.

4. 5. Vliv fotbalu na společnost

Ke konci 19. století a začátkem 20. století došlo v našich zemích k rychlému rozšíření moderního sportu. Zvýšil se i počet nejrůznějších soutěží a závodů v jednotlivých sportovních odvětvích, jež byly zároveň častěji propagovány tiskem. Sport se stal populární formou zábavy pro aktivní účastníky i pro diváky. Jako ve většině evropských zemí se do popředí dostal hlavně fotbal. Tento sport měl svou staletou tradici. Dříve byla ovšem kopaná spíše drsnou zábavou nižších společenských vrstev, spojenou často

---

¹⁷² ZIKMUND, c. d., s. 164.

¹⁷³ Tamtéž, s. 118, 177.

¹⁷⁴ Tamtéž, s. 177.

s popíjením alkoholu a výtržnostmi v hledištích i na hřištích. Mírnějším se stal fotbal teprve jako výsledek urbanizace a industrializace v 19. století v Anglii. Při jednotlivých továrnách začaly hrát dělnické týmy a z nich vznikaly v 70. a 80. letech dělnické fotbalové kluby. Na přelomu 19. a 20. století se fotbalové kluby v anglickém stylu rozmohly po celé Evropě, tedy i u nás. Přestože jejich zakládajícími členy byli většinou „bílí límečky“ z řad inženýrů, techniků, obchodníků, doktorů a hlavně studentů, je nesporné, že na počátku 20. století se fotbal stal záležitostí dělnické třídy a většina hřišť se stavěla v blízkosti dělnických komunit.¹⁷⁵ Vzhledem ke své dostupnosti mohl fotbal hrát téměř každý. Stačil pouze míč a nic více. Ani členské poplatky nebyly vysoké, stejně jako lístky na utkání, a proto jej mohl i kdokoli navštěvovat. Tím se lišil například od tenisu, jenž vznikl jako zábava vyšších vrstev a z vyšších kruhů pocházeli jeho hráči i diváci.¹⁷⁶ Po válce se v Československu stala kopaná národním sportem číslo jedna a těšila se obrovské popularitě. Od názorů z počátku 20. století, že sport, a obzvláště fotbal, svádí mládež k lehkomyšlnosti a k zanedbávání školních či existenčních povinností, se pomalu upouštělo. Naši reprezentanti se naopak stávali pro mládež příkladem – vzorem bojovnosti, čestnosti, hrdosti, zdravého životního stylu. I prezident Masaryk při své návštěvě Všesportovní manifestace na Klusáckém stadionu v roce 1920 prohlásil, že „*football může vychovati dobrý charakter a gentlemanství*“.¹⁷⁷

Nejdůležitější úlohu kopané spatřuji v posilování národní hrdosti, neboť šířila známost československého národa po celém světě a tím posilovala sebevědomí. Nově vzniklé Československo bylo totiž pro veřejnost v západní Evropě i dalších koutech světa dosud zcela neznámé. Lze namítnout, že země měla řadu umělců či politiků, kteří mohli povědomí o nové republice šířit. Umění ani politika však nedokázali proniknout do tak širokých mas jako fotbal. Teprve díky kopané se lidé dovídali, kde leží Československo, že je to civilizovaný stát, rozhodně ne tak zaostalý, jak se myslelo. Cítuji ze vzpomínek Josefa Laufra: „*Některé anglické, skotské, francouzské a jiné kluby přijaly sice pozvání do Prahy, jejich vedoucí však ani nevěděli, kam vlastně jedou. Dostali od cestovních kanceláří jízdenky a šeky, vydali se na dobrodružnou cestu, jak mysleli, a byli překvapeni, když jsme jim vykládali, že nejsou v Uhersku, nýbrž v Čechách.*“¹⁷⁸ K propagaci země sloužily nejen mezinárodní zápasy, ale hlavně zahraniční zájezdy. Již jsem se zmiňovala o cestě Sparty

¹⁷⁵ SMOLÍK, J.: *Fotbalové chuligánství. Historie, teorie a politizace fenoménu*, Karlovy Vary 2008, s. 27-29.

¹⁷⁶ SLEPIČKA, P.: *Sportovní diváctví*, Praha 1990, s. 90.

¹⁷⁷ *Sportovní věstník*, roč. 2, č. 57, 16. 7. 1920, s. 1.

¹⁷⁸ Národní muzeum – Archiv oddělení dějin tělesné výchovy a sportu, Fond Josef Laufer, karton č. 3, inv. č. 134, O sportovních stycích všeobecně.

do Severní Ameriky nebo Slavie do Turecka, ale na dlouhá turné vyrážela i další mužstva. Teplice například uspořádaly v roce 1922 zájezd do Jižní Ameriky a Vršovice se v roce 1927 vydaly dokonce do Austrálie. Jednalo se o vůbec nejdelší turné, jaké kdy český klub podnikl. Trvalo tři měsíce a Vršovičtí při něm zdolali více než 50 000 kilometrů. Z reklamních důvodů, aby opravdu reprezentovali českou kopanou, přijali oficiální název Bohemians. Toto jméno si ponechali i po návratu do vlasti.¹⁷⁹ O těchto zájezdech se vždy hodně psalo v tisku a zdůrazňovalo se, kterak jsou všichni ze hry Čechoslováků unešení. Noviny na svých stránkách přinášely články ze zahraničních periodik, kde československá mužstva chválily. Jedním z příkladů mohou být následující řádky ze Sportovního věstníku: „*Sparta musela přijeti do Itálie, aby předvedením české hry, jméno Čechoslováků uvedla ve známost nejširší italské veřejnosti a je-li dnes Čechoslovák v Itálii známým, je to jedině zásluhou Sparty.*“¹⁸⁰ Národní zájem na úspěších českého fotbalu v zahraničí dokonce převyšoval zájmy klubové. Pokud hrálo kterékoli naše mužstvo za hranicemi nebo s cizím týmem, fandili mu všichni Češi. Spartáné přáli úspěch slávistům a naopak. Důkazem jsou i reportáže Josefa Laufra, zarytého příznivce Slavie, jenž při komentování utkání Sparty ve Středoevropském poháru, vždy fandil pražskému týmu a když dal gól, radoval se stejnou měrou jako spartánští fanoušci.

Zmiňovala jsem se již, že kopaná byla hlavně záležitostí dělnické třídy. Na stadiony však chodili rovněž obchodníci, živnostníci, úředníci, rádi se v hledištích ukazovali i politici. Mezi fotbalové příznivce z řad politiků patřil například Augustin Novák, František Udržal, pražský primátor Karel Baxa, policejní ředitel Richard Bienert, generál Jan Syrový atd.¹⁸¹ Kopaná se těšila i zájmu umělců. Kabaretní komik Ferenc Futurista dokonce vytvořil vlastní jedenáctku tvořenou herci. Reprezentovali ji umělci: Fiala, Vošahlík, Dostál, Hašler, Štěpánek, Kovařík, Kohout a další.¹⁸² K fanouškům Sparty se hlásili režisér Martin Frič, herci Jan Pivec, Václav Voska, Ladislav Pešek nebo scénárista a pozdější režisér Karel Steklý. K táboru slavistických fanoušků zase patřili herec Jaroslav Vojta, sólista ND Eduard Haken či spisovatel Zdeněk Jirotka.¹⁸³ Do fotbalového prostředí byl vsazen děj několika v této době vzniknuvších románů. V roce 1922 napsal Eduard Bass Klapzubovu jedenáctku, v roce 1931 Karel Poláček Muže v ofsajdu a v roce 1937 svou znalost fotbalového prostředí a především zákulisí zužitkoval Vlasta Burian

¹⁷⁹ SCHEINOST, c. d., s. 166-170.

¹⁸⁰ Sportovní věstník, roč. 3, č. 3, 10. 1. 1921, s. 2.

¹⁸¹ Národní listy, roč. 62, č. 118, 30. 4. 1922, s. 5.

¹⁸² ČERNÝ, c. d., s. 62-63.

¹⁸³ Národní muzeum – Archiv oddělení tělesné výchovy a sportu, fond Fotbal, karton č. 22, inv. č. 1983, Sparta je, když je Slavia, příloha Mladé fronty, r. 1966, s. 58-59.

v humoristickém románu Klub fotbalových panen. Bassovo i Poláčkovu dílo bylo zfilmováno. Ukázalo se, že fotbalové hřiště a kopaná je lákavým pozadím pro film. Muži v ofsajdu dosáhli velkého úspěchu, a proto vzniklo i jejich volné pokračování Načeradec, král kibiců, jež však na jejich úspěch nenavázalo. V roce 1936 režisér Binovec natočil film Naše jedenáctka, jenž sice v kritikách neuspěl, ale je cenný tím, že v epizodních rolích vystupují osobnosti skutečně spojené s fotbalem – Josef Laufer, nebo fotbalisté AC Sparta a SK Plzeň. Zazněla zde i nejznámější prvorepubliková píseň Ta naše jedenáctka válí. Posledním prvorepublikovým filmem z prostředí kopané byla již zmiňovaná Klapzubova jedenáctka zfilmovaná v roce 1938.

4. 6. Popularita derby

Obliba derby byla obrovská. Již před zápasem se v tisku, ale i v hospodách, v zaměstnáních i na ulicích rozebíraly sestavy, forma týmů, tipoval se výsledek. Fanoušci se na stadion sjížděli o několik hodin dříve, aby si zajistili dobrá místa. Ačkoli se zápas hrál navečer, již po poledni se sjížděly na Letnou davy lidí, a kolem druhé hodiny jich bylo v hledišti několik tisíc.¹⁸⁴ Stejně tak příznivci dokázali na hrdiny svých klubů čekat dlouhou dobu po zápase před vchodem, jen aby jim osobně potřásl rukou. V účasti na zápase pražských „S“ je nedokázala odradit ani nepřízeň počasí. Při derby konaném 26. listopadu 1922 klesla rtuť teploměru až k -10°C , foukal silný vítr a vydatně sněžilo, přesto přišlo na 10 tisíc diváků.¹⁸⁵ Atmosféru derby ve svém románu Muži v ofsajdu vylíčil Karel Poláček takto:

*„Tribuna se otřásá temným dusotem a dole v přízemí hlučí zástup, rozčilený a povykující. Bariéry sotva mohly pojmuti tento dav, jenž přibyl na hřiště, aby byl přítomen souboji letenských leadrů. Národ se rozdvojil na dvě strany a jakmile soudcova píšťalka dá znamení k boji, objeví se propast, která dělí národ na dva nesmiřitelné tábory a budeme svědky bratrovražedného boje a odvěké slovanské nesvornosti. Ze všech stran přispěchali bojovníci, kteří věří v rudý dres Sparty, aby spatřili v prach zdeptanou červenou hvězdu Slávie. A ti, kteří nosí ve štítě pěticipou hvězdu, ti doufají ve vítězství své víry a v pokoření nevěřících šiků spartánských.“*¹⁸⁶

---

¹⁸⁴ Jako příklad mohu uvést derby hrané 28. 4. 1922, kdy utkání začínalo až od 17:15, přesto již kolem 14:00 hod. bylo v hledišti 6 tisíc diváků. (Národní listy, roč. 62, č. 117, 29. 4. 1922, s. 5.)

¹⁸⁵ Národní listy – večerní vydání, roč. 62, č. 325, 27. 11. 1922, s. 4.

¹⁸⁶ POLÁČEK, K.: *Muži v ofsajdu*, Praha 1982, s. 50-51.

Pocity opravdového fanouška před derby pro změnu vyjádřil ve Sportovním věstníku fejetonista Šašek: „*Kdo sám nepoznal – neprocítí, nepochopí, co to znamená pro nás footballisty match Sparta – Slavia. Je pro nás asi tím, čím je pro ženu nový klobouk, až na to, že my jej máme skutečně jen dvakrát – třikrát do roka. Těšíme se na něj jako milenka na nového milence, jenže s tím rozdílem, že my máme více strachu, bude-li hezký, bude-li vyhovovati všem požadavkům, třeseme se před pouhým pomyslením, že by nás mohl zklamat a padáme do mdlob při tiše vyslovené domněnce, že by sv. Petr, nebo jiný „vis major“ mohl svojí nepřítel zmařit nebo pokaziti setkání s naším nejmilejším – matchem Sparta – Slavie.*“ Autor ještě připojil výzvu k manželkám: „*Ženské, mějte rozum alespoň v době, kdy my jsme jej ztratili! Netrapte nás starostmi o rodinný krb a uznejte, že nyní sebe menší místečko za bariérou je nám milejší, než sebe širší manželská postel.*“¹⁸⁷

Popularitu pražského derby dokládá i fakt, že na zaplněnost tribun neměly vliv skoro žádné události, které se na návštěvnosti jiných fotbalových utkání odrazily.

Tabulka průměrné návštěvnosti derby za jednotlivé roky¹⁸⁸

rok	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928
průměrná návštěvnost	12 500	16 100	17 500	16 000	22 000	26 750	17 200	18 500	20 500	19 750

rok	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938
průměrná návštěvnost	14 000	16 750	27 500	19 750	18 500	22 500	18 500	22 500	19 250	24 000

V prvních letech po válce díky hospodářské konjunktuře návštěvy na fotbalových zápasech stoupaly. V roce 1921 však Československo postihla hospodářská krize z nadvýroby, která se podepsala i na nižších návštěvách na fotbalových zápasech. Návštěvy v roce 1922 poklesly oproti letům 1920 a 1921 o 30%. Krize postihla především mladší dělnictvo a úřednictvo, které bylo pilířem návštěvnosti a nyní nemělo na vstupné.¹⁸⁹ Z výše uvedené tabulky je však patrné, že počet diváků na duelech Sparta – Slavia zůstal zhruba stejný, žádný velký pokles je nepostihl.

Další událostí, která mohla poznamenat návštěvnost, byl „propadák“ na olympiádě v Paříži v roce 1924, kde se mužstvo Československa nedostalo ani přes první kolo. Fiasko se dalo předpokládat dopředu, na olympijské tréninky se dostavilo vždy jen pár omrzelých hráčů, navíc chyběla disciplína. Dokladem této nekázně bylo například neuposlechnutí

¹⁸⁷ Sportovní věstník, roč. 6, č. 118, 1. 10. 1924, s. 3.

¹⁸⁸ Zprůměrováno dle počtu diváků na jednotlivých zápasech; použity hodnoty z knihy ZÁPOTOCKÝ, ČERNOCH, KALÁT, c. d., s. 30-48.

¹⁸⁹ Sportovní věstník, roč. 5, č. 25, 26. 2. 1923, s. 3.

zákazu nebrat si s sebou do přípravného tábora manželky, jež porušili hned dva hráči.¹⁹⁰ Porážka se Švýcarskem v prvním kole se ještě dlouho přetřásala, fanoušci byli naštvaní a vyhrožovali, že už na fotbal nikdy nepůjdou. Na počtu diváků na prvním derby po olympijských hrách se to ale neodrazilo. Přišla rekordní návštěva – 28 500 příznivců, což je další důkaz toho, že duel Sparty se Slavií táhl i za nepříznivých okolností.

V roce 1929 došlo ke krachu na newyorské burze a s ním se dostavila i další hospodářská krize, tentokrát hlubší než v roce 1921. Neprojevila se okamžitě, ale až v letech 1931-1932. Přesto ještě v roce 1931, i přes zhoršení ekonomické situace, ligové návštěvy stoupaly.¹⁹¹ Až v únoru 1933 na svých valných hromadách Sparta se Slavií připustily, že krize se velmi výrazně podepsala na příjmech ze vstupného a že budou muset z finančních důvodů zredukovat počet mezinárodních utkání.¹⁹² Když se ovšem opět podíváme do tabulky průměrné návštěvnosti derby, zjistíme, že oproti roku 1931 sice přišlo v následujícím roce o poznání méně diváků, zároveň se však jejich počet výrazně neliší od let 1925-1929, tedy období největší meziválečné hospodářské konjunktury. Dalším dokladem obrovské popularity soubojů pražských „S“ je skutečnost, že průměrná návštěvnost zápasů mistrovství světa 1934 v Itálii, tedy v zemi, kde je fotbal stavěn téměř na úroveň náboženství, byla pouhých 17 tisíc přihlížejících.¹⁹³ Samozřejmě, že tento průměr snižovala divácky neatraktivní utkání a mnoho potenciálních účastníků odradila vysoká cena vstupenek, přesto je toto číslo velmi nízké, srovnáme-li je s derby, které je navíc pouze českou záležitostí. Pouze zápasy Sparty nebo Slavie se zahraničním mužstvem ve Středoevropském poháru přilákaly ještě více fanoušků – dokonce až 60 tisíc.

Na ukázkou uvádím ještě počty diváků na vybraných ligových zápasech hraných ve stejný den jako duel Sparta – Slavia, ze kterých opět vyplývá výraznější zájem o toto utkání, než je tomu u ostatních střetnutí.

Tabulka s údaji o počtu diváků na ligových zápasech z 11. dubna 1937:¹⁹⁴

Ligové duely	počet diváků
SK Kladno – SK Židenice	3 000
ČSK Bratislava – SK Prostějov	5 000
AC Sparta – SK Slavia	30 000
Viktoria Plzeň - Moravská Slavia	1 000

¹⁹⁰ LAUFER, c. d., s. 96-100.

¹⁹¹ PETRŮ, c. d., s. 662.

¹⁹² Národní politika – odpolední vydání, roč. 51, č. 37, 6. 2. 1933, s. 5.

¹⁹³ ZIKMUND, c. d., s. 98.

¹⁹⁴ Pondělí Národních listů a Národa, roč. 77, č. 15, 12. 4. 1937, s. 6.

I dnes je derby Sparta – Slavia jednou z nejsledovanějších událostí ligy, kterou si nenechá ujít řada diváků a o níž se mluví dlouho dopředu. Dnešní situace se ale od té minulé přeci jenom liší. Dříve byl národ, alespoň ten fotbalový, rozdělený na dvě poloviny – na fanoušky Sparty a Slavie. Každý fotbalový příznivec, i když fandil jinému mužstvu, se vždy klonil k jednomu ze dvou pražských velkoklubů. V dnešní době se obě „S“ musí o ligové body, ale hlavně o příznivce, dělit s dalšími kluby – například s Baníkem Ostrava, se Sigmou Olomouc nebo se Slovanem Liberec. Společnost Media nedávno pro Mladou frontu provedla výzkum, kolik procent lidí fandí jakému klubu. Z průzkumu vyšla vítězně jednoznačně Sparta (17,1%), což nijak nepřekvapuje. Zajímavější je odstup Slavie na druhém místě. Získala pouze 8,4% před třetím Baníkem Ostrava s 5,8%.¹⁹⁵ Z toho jasně vyplývá, že Sparta, a Slavia obzvlášť, už tak jednoznačně nekralují českému fotbalu tak, jak na to byly zvyklé za první republiky. Na fanouškovské základně Slavie se podepsal minulý režim, který klubu nepřál, což se projevilo i na výkonnosti a vedlo to k odklonu řady příznivců. Ani Sparta, ač naopak protěžovaná, nevládla tabulkám tak jako dřív a často se musela sklonit před jiným soupeřem (především na přelomu 60. a 70. let dominovaly nejvyšší soutěži slovenské kluby).

Stejně jako dnes neměli tehdy o popularitu nouzi ani samotní hráči. Po úspěšném zápase se fanoušci vrhli na hrací plochu, snažili se prodrat ke „svým“ fotbalistům a na ramenech je odnášeli do kabin. Slávy si však užívali i mimo hřiště. O Kád'ovi, jedné z největších meziválečných sportovních hvězd Československa, se dokonce v roce 1925 v holešovické Uranii hrála opereta Zlatovlasá primadona a Karel Balling složil a zpíval v kabaretu Červená sedma oslavnou písničku Dneska hraje Kád'a.¹⁹⁶ Největší přízni se českoslovenští fotbalisté těšili po úspěšné reprezentaci na mistrovství světa v Itálii v roce 1934. V ulicích Prahy je tehdy podle odhadů novinářů vítalo až půl milionu lidí.¹⁹⁷ Fanoušci však nevyjadřovali svou oddanost pouze při veselých událostech. Při pohřbu spartánského útočníka Jaroslava Poláčka, jenž zemřel v pouhých 22 letech, vroubily třídu, kudy se ubíral smuteční průvod, desetitisíce lidí.

---

¹⁹⁵ http://fotbal.idnes.cz/proc-je-spartanu-dvakrat-vic-dg2-fotbal.asp?c=A070114_202856_fotbal_rou [6. 5. 2008].

¹⁹⁶ <http://www.reflex.cz/Clanek21137.html> [22. 6. 2009]

¹⁹⁷ ZIKMUND, c. d., s. 188.

4. 7. Chování fanoušků

V souvislosti s alarmujícími zprávami z dnešního dění na stadionech je zajímavé podívat se na to, jak se v hledištích chovali diváci tehdy. Úroveň současných a tehdejších fanoušků se nedá srovnávat. Dnes se mnozí fotbaloví příznivci chodí do hlediště vykřičet, sprostě si zanádat nebo se dokonce poprat. Tento typ fanoušků za první republiky, alespoň v Československu, téměř neexistoval. Prostředí fotbalových hřišť bylo naopak považováno za tak bezpečné, že vzrostl počet žen navštěvujících fotbal a většina lidí se nebála brát do hlediště ani děti.¹⁹⁸ K drobným excesům docházelo jen velmi zřídka a hned se proti nim zakročilo. K situacím, kdy museli zasáhnout přítomní strážníci, docházelo spíše z důvodů nedostatečného zabezpečení a malé kapacity hřišť. Občas se stalo, že dav lidí prolomil vrata u vchodů na stadion či se protlačil přes různé bariéry, na vině však byla spíše špatná organizace a horlivost fanoušků probouzet se k co nejlepším místům, než záměr dělat nepořádek. K tehdejší fotbalové morálce nepatřily ani hromadné povzbuzující pokřiky. Jako důkaz dokládám úryvek z tehdejšího tisku, který se dnes může jevit úsměvně: *„Několik Spartánů na tribuně nacvičilo si zvláštní, bojovný pokřik, kterým se asi dvakrát pochlubili, ale jímž ničeho nedocílili. Řekli jsme již svého času, jaké mínění máme o tomto způsobu podněcování a odsuzujeme tyto pokusy co nejrozhodněji i dnes. Kdyby se tato nešťastná a našemu temperamentu neodpovídající novinka měla vžít, dočkali bychom se zakrátko i píšťal, trumpet, hasičských signálů, praporků a sborových zpěvů, a myslíme, že jest naprosto zbytečno, aby náš football snažil se dělati konkurenci Kludského světoznámého cirků.“*¹⁹⁹

U žádného z utkání Sparta - Slavia jsem v letech 1918-1938 nezaznamenala žádný velký incident mezi fanoušky navzájem, ani mezi fanoušky a hráči. Pouze při nechvalně proslulém derby hraném 28. dubna 1928, kdy soudce Cejnar v 35. minutě ukončil pohárové utkání, se diváci ostře postavili proti rozhodnutí, aby se utkání dohrálo jako přátelské. Asi stovka jich vtrhla na trávník a znemožnila tak fotbalistům pokračovat ve hře. V tomto případě se jim ale nelze divit, když si zaplatili lístek na zápas pohárový.

O rozdílném chování fotbalových příznivců v zahraničí se Sparta a Slavia mohly přesvědčit při zápasech Středoevropského poháru. Jak vypadá nepřízeň fanoušků poznali Spartáné na vlastní kůži v prvním ročníku této soutěže. V semifinále narazili na rakouskou Admiru Vídeň. První zápas doma Sparta vysoko vyhrála, a proto i po porážce ve Vídni

---

¹⁹⁸ SMOLÍK, c. d., s. 29.

¹⁹⁹ Kronika Sparty, ročník 1928 (výstřižek z neznámých novin z 6. února 1928).

díky lepšímu skóre postoupila do finále. Na to, co předvedli fanoušci vídeňského klubu, však čeští hráči asi jen tak nezapomněli. Při odchodu ze hřiště je napadl rozlícený dav. Hochman schytl několik ran do žaludku, Veselý dostal několik úderů holí do hlavy a na Káďu se jeden Vídeňák vrhal dokonce s nožem. Několik Spartánů bylo poplíváno a na jejich hlavy dopadla sprška kamení. Jen díky policejní ochraně se Pražané dostali ze stadionu na hotel.²⁰⁰

Obdobná situace se však opakovala i ve finále proti Rapidu Vídeň. Po svém vítězství museli Spartané, ale i Češi v hledišti, opět čelit zuřivosti vídeňských fandů, kteří na ně opět házeli kameny.²⁰¹ Slávisté za obdobných podmínek hrály utkání ve Středoevropském poháru v roce 1932 s Juventusem Turín a tehdy museli dokonce utkání vzdát, aby se ve zdraví dostali ze hřiště. V porovnání s tím, co se dělo v cizině tedy mohli být naši fotbalisté za své fanoušky doma vděční. Kvality našich příznivců fotbalu uznávali i v cizině, kde je považovali za obecnstvo objektivní, korektní a slušné. Jediné, co nikdy v cizině nechápali, bylo to, když fanoušci klidně tleskali cizím mužstvům, nadávali svým hráčům a dokonce někdy i naváděli domácí borce, aby zahodili přísně nebo nespravedlivě nařízenou penaltu. Opět odcituji vzpomínky Josefa Laufera: „*Naše obecnstvo, čímž nemyslím pouze pražské, mělo vždy tu nejlepší pověst, také diváci dbali pravidel, nereptali proti rozhodčím, dovedli zatleskat soupeři i tehdy, když nad našimi zvítězil.*“²⁰²

---

²⁰⁰ HOUŠKA, *Železná Sparta*, s. 96.

²⁰¹ Tamtéž, s. 97.

²⁰² Národní muzeum – Archiv oddělení dějin tělesné výchovy a sportu, Fond Josef Laufer, karton č. 3, inv. č. 165, Poznámky.

5. Závěr

V první části práce jsem se věnovala nejstarší historii naší kopané, do níž patří i vznik Sparty a Slavie. Od jejich počátků je provázela vzájemná rivalita, která se datovala již od prvního, a především druhého vzájemného duelu, a jež poznamenala téměř celé předválečné období. Spory pokračovaly i po válce a velice komplikovaly činnost fotbalového ústředí, které se jejich sváry muselo neustále zabývat, namísto užitečnější práce ve prospěch československé kopané. Týmy sice několikrát přistoupily na příměří, ale vždy se objevilo něco, co uzavřené přátelství pokazilo. Až rok 1932 přinesl změnu. Kluby uzavřely smír, jenž trvá dodnes. „Zdravá“ rivalita mezi kluby i jejich fanoušky však naštěstí nezmizela a i nadále zůstala specifickým rysem jejich vzájemných střetnutí. V meziválečném období se téměř celý národ dělil buď na spartany nebo slávisty, a tak se derby vždy stalo výjimečnou událostí, o kterou nechtěl přijít žádný fotbalový nadšenec.

Bilance vzájemných utkání z období mezi lety 1918-1938, již jsem podrobně analyzovala ve druhé části práce, hovoří ve prospěch Sparty. Rozdíl ve skóre je však zanedbatelný. Sparta vyhrála pouze o jeden zápas víc. Jednou měla lepší období Sparta, jindy zase Slavia, každopádně se oba kluby většinou umístily na prvních dvou příčkách ligové tabulky. Konkurovat jim mohla snad jen Viktoria Žižkov, jež dokonce jednou vzala pražským „S“ titul. Sparta a Slavia také většinou zastupovaly český fotbal ve Středoevropském poháru. Sparta jej dokonce dvakrát vyhrála (v letech 1927 a 1935), Slavia si vítězství připsala jednou (v roce 1938). Z řad pražských „S“ pocházela i velká část reprezentantů národního týmu, včetně největších hvězd. Obě mužstva tehdy měla ve světě dobré jméno a šířila slávu československé kopané, což je u veřejnosti ještě více zpopularizovalo.

Popularita derby je obsahem jedné z kapitol třetí části mé práce. Na řadě příkladů jsem dokázala, že vzájemná střetnutí Sparty a Slavie přilákala do ochozů tribun navzdory nepříznivým okolnostem vždy velké množství diváků. Fotbal celkově dosáhl v období mezi válkami velké obliby. Přestal být sportem nižších vrstev obyvatelstva, jak tomu bylo na počátku 20. století, ale stal se zábavou všech sociálních skupin. Lidé z vyšších kruhů se již nemuseli stydět za svou vášeň k tomuto sportu, kopaná už nebyla ničím nevhodným a zakazovaným. Naopak, i přední politici, podnikatelé, vysocí úředníci či umělci se angažovali ve prospěch fotbalu a nezdráhali se přispívat na něj i finančně. Na rozdíl od menších klubů, jež v meziválečném období často doslova živořily, měly Sparta i Slavia mecenáše zvučných jmen a o svou budoucnost se nemusely na rozdíl od prvopočátku své

existence obávat. Stejně tak se o svou životní úroveň nemuseli obávat jejich hráči, především hlavní hvězdy mužstev. Kluby se jim postaraly o dobré zaměstnání i o slušný plat a ještě mohli v rámci pořádaných zájezdů vidět a poznat svět. Spolu s rozvojem sportu samotného bylo na vzestupu i sportovní zpravodajství. Každé noviny měly své sportovní rubriky, kde se sportu, a kopané obzvlášť, věnovaly velmi podrobně. Vrcholem se stalo vysílání živých přenosů ze zápasů na vlnách Radiojournalu.

Ve třetí části práce jsem se zaměřila také na fanoušky. Zajímalo mě nejen jejich sociální postavení, ale také chování při zápasech. Na základě zpráv z utkání i vzpomínek fotbalových funkcionářů jsem vyvodila, že čeští diváci byli velmi slušní, spořádaní a dokázali výkon fotbalistů ocenit objektivně, bez ohledu na to, komu fandili. Chodili na fotbal hlavně proto, aby si užili hru, což se o mnoha dnešních fanoušcích říci nedá. Na stadiony dnes pronikl rasismus, vandalismus, vulgarita, a slušný divák se často právem obává o svou bezpečnost a raději utkání nenavštíví, což je velká škoda. Lze si asi jen přát, aby se vrátila atmosféra zápasů první republiky, kdy beze strachu v hledištích usedali muži, ženy i děti a společně se kochali krásou fotbalového umění „svých“ hráčů.

Seznam literatury

BRŮNA, O. - HEMELE, O.: *Sešíváné legendy*, Třebíč: Akcent 1998, 137 s.

ČERNÝ, I. R.: *Byl jednou jeden Vlasta...*, Praha: Magnet-Press 1991, 124 s.

HOUŠKA, V.: *Věčná Slavia*. Praha: Olympia, 1992. 367 s.

HOUŠKA, V.: *Železná Sparta*, Praha: Olympia 1992, 458 s.

JEŘÁBEK, L.: *Český a československý fotbal: lexikon osobností a klubů*, Praha: Grada 2007, 264 s.

LAUFER, J.: *50 let v našem sportu*, Praha: Mladá fronta 1968, 337 s.

MACHO, M.: *Fotbal, vášeň 20. století: historie fotbalu ve faktech, názorech a obrazech*, Praha: Brána 1999, 466 s.

PETRŮ, K.: *Dějiny československé kopané*, Praha: Národní nakladatelství A. Pokorný 1946, 845 s.

POLÁČEK, K.: *Muži v ofsajdu*, Praha: Československý spisovatel 1982, 231 s.

PONDĚLÍK, J.: *60 let československé kopané*, Praha: Sportovní a turistické nakladatelství 1962, 137 s.

RŮŽIČKA, A. a kol.: *SK Slavia Praha*, Brno: Computer Press 2004, 92 s.

RŮŽIČKA, A. a kol.: *AC Sparta Praha*, Brno: Computer Press 2003, 92 s.

SCHEINOST, F.: *Slavné postavy naší kopané*, Praha: Tempo 1940, 307 s.

SLEPIČKA, P.: *Sportovní diváctví*, Praha: Olympia 1990, 213 s.

SMOLÍK, J.: *Fotbalové chuligánství. Historie, teorie a politizace fenoménu*, Karlovy Vary: Zdeněk Plachý 2008, 280 s.

ZÁPOTOCKÝ, V.: – *a stále Sparta – Slavia: věčné derby. 2. díl; 1918-1934*, Praha: Kalokagathia 2003, 103 s.

ZÁPOTOCKÝ, V. - ČERNOCH, F. - KALÁT, J.: *Derby Sparta – Slavia je věčné...*, Praha: Riopress 1994, 151 s.

ZIKMUND, Z.: *Fotbal ve stínu Duceho*, Praha: Olympia 2004, 214 s.

Svět devadesáti minut: z dějin československé kopané. 1. díl; 1901-1945, Praha: Olympia 1976, 348 s.

Internetové zdroje:

http://fotbal.idnes.cz/proc-je-spartanu-dvakrat-vic-dg2-/fotbal.asp?c=A070114_202856_fotbal_rou [6. 5. 2008]

<http://www.reflex.cz/Clanek21137.html> [22. 6. 2009]

Seznam pramenů

Noviny:

Lidové noviny (rok 1925-1926)

Národní listy (rok 1918-1938)

Národní politika (rok 1928-1936)

Časopisy:

Sportovní věstník (rok 1920-1926)

STAR - Sportovní Tělocvičné Automobilové Rozmanitosti (rok 1928-32)

Archiv

Archiv AC Sparty Praha – Kronika Sparty (ročníky 1918-1938)

Národní muzeum – Archiv oddělení dějin tělesné výchovy a sportu

fondy: Fotbal, Josef Laufer

Seznam příloh

1. Seznam trenérů
2. Báseň Sparta – Slavia reagující na nedohrané finále Poháru Středočeské župy z 28. dubna 1928
3. Úryvek básně bojující proti zavedení profesionalismu

1. Seznam trenérů

Sparta:

František Malý (1911-1918)

Johnny Dick (1919-1923)

Václav Špindler (1924-1927)

Johnny Dick (1928-1933)

František Sedlaczek (1933-1938)

Slavia:

John Madden (1905-1930)

Josef Štaplík (1930-1933)

Kolmán Konrád (1933-1935)

Jan Reichert (1935-1938)

2. Slavia – Sparta veršem (Večerní list z 30. 4. 1928 reaguje na nedohraný zápas z 28. 4. 1928)*

Hoj, fandové všech zemí!
Teď do básnění je mi,
a proto ztište hlasy svoje radši,
bych o urputném matchi
Slavie – Sparta pět mohl světu...
Potlesk – to Sparta v letu
a za ní travou a pískem
Slavie tryskem,
kapela „sláva!“ a ostatní sos...
Slavie vyhrává los,
pak Cejnar písk' a už to jede...
Útok hned Svoboda do autu vede
a v minutě má chanci dvojí
na levé spoji.
Písknutí táhlé, co to aj tu??
To Maloun vlezl do ofsajtu,
jenž za chvíličku malou dost,
ňákou spáchal surovost.
Kop proti Spartě plavou
svou vrací Perner hlavou.
Slavie fanoušky těžký chyt bol
- málem by Šoltys dal gól,
když Hochman svou opustil boudu
(v minutě stejné u zemského soudu
skončil jiný matche zpěv:
Gajda versus Solověv).
V tom scrumage, klubko těl a noh.
Slavie získala první svůj roh.
Jemná hra diváky jímá
- inu, tot' Šíma -
a ran dvě krásných kopá,
však Plánička vše lapá.
Kád'a tu nějak bérce
pučil si Puče před čtvercem,
okamžik nastal hned bájný,
Maloun u lajny,
pak aut a Patek v tom rajtu,
zapomněl si nohy v ofsajtu.
Fandové zuří,
tváře své chmuří,
ve věčné fandů roli,
že nepadají góly.
V tom Šoltys skok a počal běžet,
pak lehl si a zůstal ležet

---

* Kronika Sparty, ročník 1928

a Kád'a míč chyt' jako klíště.
Pan Cejnar opustil pak hřiště.
Lidi blázní! Všechno marno!
Pak se jedná o „Locarno“...
Chvilé dlouhé, neb věc je to těžká
- pro Cejnara člověk rande zmešká!!
Až řídké si naježil chlupy
Henčl, pan předseda župy,
který rozhod' velitelsky,
dál že bude match přátelský.
Nato zástup, vřískaje a piště,
vtrhl rázně na zelené hřiště,
kde si dupl, kupředu se tlačí,
rozhodl, že konec matche
bude, vůlí suverenní.
Co dál bylo, už sport není,
to už hrála policie...
Co to? Proč fandové se rotí?
„Večerní list“! řvou kameloti,
neb sotva přestalo se hrát,
už každý čerstvý referát
o každé minutě a místě,
čte ve „Večerním listě“
nad všechny rychlém jistě.

3. Úryvek z básně bojující proti profesionalismu (Sportovní věstník, roč. 7, č. 15, 4. 2. 1925, s. 3)

Koruna zas dolů leze,
a tu drahota jde vzhůru,
mnohý z nás se zase vidí,
kterak dělá postní túru.
Existenční boj je těžký,
všude je nás jak much tu,
vzduch nestačí k živobytí,
k tomu musíš mít kuchtu.
A to žádá peněz příval,
a ty, když svědomitý muž jsi,
„kačky“ musíš denně,
- jinak, brachu, hubu suš si.

Na štěstí se otevřelo,
výdělků zas nové pole,
nemusíš se stropu chytat,
ale můžeš chytat v goale,
když chef ukáže ti dveře,
klidně vyplázní naň jazyk,
jako „profi“ budeš hrát,
ať je horko nebo mrazík.
Budeš hodně vydělávat.
Nepoteče tobě do bot.
Pamatuj si: Dobře se má
každý fotbalový robot!

Football, řemeslo je zlaté,
málo práce, peněz rance,
toť tisíckrát věru lepší,
než celý den škrábat v bance.
Věřte, je to ideální!
Chytrý budoucnost v tom vidí.
Jak jsem slyšel, zlákal „profi“
řadu populárních lidí.
Tak prý Hašler pošle k d'asu
celý ten svůj lůzný balet,
od prvního, už podepsal,
v Meteoru bude „válet“.